

Sadržaj

II. Nezakonodavni akti

UREDBE

Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1355 od 5. kolovoza 2015. o utvrđivanju paušalnih uvoznih vrijednosti za određivanje ulazne cijene određenog voća i povrća 1

ODLUKE

- ★ **Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/1356 od 4. kolovoza 2015. o izmjeni Odluke 2007/453/EZ o utvrđivanju GSE statusa Češke, Francuske, Cipra, Lihtenštajna i Švicarske (priopćeno pod brojem dokumenta C(2015) 5379)⁽¹⁾** 5
- ★ **Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/1357 od 4. kolovoza 2015. o utvrđivanju financijskog doprinosa Unije za izdatke nastale u Nizozemskoj u 2011., 2012. i 2013. za financiranje hitnih mjera suzbijanja influence ptica (priopćeno pod brojem dokumenta C(2015) 5342)** 9
- ★ **Provedbena odluka Komisije (EU) 2015/1358 od 4. kolovoza 2015. o izmjeni priloga XI., XII. i XV. Direktivi Vijeća 2003/85/EZ u pogledu popisa laboratorija ovlaštenih za rukovanje živim virusom svinjke i šapa i minimalnim biosigurnosnim normama koje se na njih primjenjuju (priopćeno pod brojem dokumenta C(2015) 5341)⁽¹⁾** 11

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP

III. *Drugi akti*

EUROPSKI GOSPODARSKI PROSTOR

- ★ **Odluka Nadzornog tijela EFTA-e br. 271/14/COL od 9. srpnja 2014. o 97. izmjeni postupovnih pravila i pozitivnog prava u području državnih potpora donošenjem novih Smjernica za istraživanje i razvoj i inovacije [2015/1359] 17**

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2015/1355

od 5. kolovoza 2015.

o utvrđivanju paušalnih uvoznih vrijednosti za određivanje ulazne cijene određenog voća i povrća

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir Provedbenu uredbu Komisije (EU) br. 543/2011 od 7. lipnja 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 za sektore voća i povrća te preradevina voća i povrća ⁽²⁾, a posebno njezin članak 136. stavak 1.,

budući da:

- (1) Provedbenom uredbom (EU) br. 543/2011, prema ishodu Urugvajске runde multilateralnih pregovora o trgovini, utvrđuju se kriteriji kojima Komisija određuje paušalne vrijednosti za uvoz iz trećih zemalja, za proizvode i razdoblja određena u njezinu Prilogu XVI. dijelu A.
- (2) Paušalna uvozna vrijednost izračunava se za svaki radni dan, u skladu s člankom 136. stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) br. 543/2011, uzimajući u obzir promjenjive dnevne podatke. Stoga ova Uredba treba stupiti na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Paušalne uvozne vrijednosti iz članka 136. Provedbene uredbe (EU) br. 543/2011 određene su u Prilogu ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

⁽¹⁾ SL L 347, 20.12.2013., str. 671.

⁽²⁾ SL L 157, 15.6.2011., str. 1.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. kolovoza 2015.

*Za Komisiju,
u ime predsjednika,
Jerzy PLEWA
Glavni direktor za poljoprivredu i ruralni razvoj*

PRILOG

Paušalne uvozne vrijednosti za određivanje ulazne cijene određenog voća i povrća

(EUR/100 kg)		
Oznaka KN	Oznaka treće zemlje (1)	Standardna uvozna vrijednost
0702 00 00	MA	133,5
	MK	31,4
	ZZ	82,5
0707 00 05	TR	126,8
	ZZ	126,8
0709 93 10	TR	116,3
	ZZ	116,3
0805 50 10	AR	151,2
	BO	135,7
	UY	138,3
	ZA	145,2
	ZZ	142,6
0806 10 10	EG	215,6
	MA	158,2
	TN	158,2
	ZZ	177,3
0808 10 80	AR	98,3
	BR	100,8
	CL	131,0
	NZ	133,8
	US	112,0
	UY	139,7
	ZA	138,3
0808 30 90	ZZ	122,0
	AR	112,9
	CL	137,9
	CN	95,2
	MK	75,0
	NZ	150,8
	TR	158,2
0809 29 00	ZA	113,7
	ZZ	120,5
	TR	215,7
	US	547,8
	ZZ	381,8

(EUR/100 kg)

Oznaka KN	Oznaka treće zemlje ⁽¹⁾	Standardna uvozna vrijednost
0809 30 10, 0809 30 90	MK	80,0
	TR	157,4
	ZZ	118,7
0809 40 05	BA	53,7
	IL	141,4
	MK	43,5
	XS	66,1
	ZZ	76,2

⁽¹⁾ Nomenklatura država utvrđena Uredbom Komisije (EU) br. 1106/2012 od 27. studenoga 2012. o provedbi Uredbe (EZ) br. 471/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o statistici Zajednice u vezi s vanjskom trgovinom sa zemljama nečlanicama, u pogledu ažuriranja nomenklature država i područja (SL L 328, 28.11.2012., str. 7.). Oznakom „ZZ” označava se „drugo podrijetlo”.

ODLUKE

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2015/1356

od 4. kolovoza 2015.

o izmjeni Odluke 2007/453/EZ o utvrđivanju GSE statusa Češke, Francuske, Cipra, Lihtenštajna i Švicarske

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2015) 5379)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o utvrđivanju pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 5. stavak 2. treći podstavak,

budući da:

- (1) Uredbom (EZ) br. 999/2001 predviđeno je da se države članice, treće zemlje ili njihove regije („države ili regije”) razvrstava u skladu s njihovim statusom goveđe spongiformne encefalopatije (GSE) u jednu od sljedeće tri kategorije: zanemarivi rizik od GSE-a, kontrolirani rizik od GSE-a i neustanovljeni rizik od GSE-a.
- (2) U Prilogu Odluci Komisije 2007/453/EZ ⁽²⁾ navedene su države ili regije prema svojem GSE statusu.
- (3) Svjetska organizacija za zdravlje životinja (OIE) ima vodeću ulogu u kategorizaciji država ili regija prema njihovu riziku od GSE-a. Popisom iz Priloga Odluci 2007/453/EZ uzima se u obzir Rezolucija br. 18 – Priznavanje statusa zemalja članica u vezi s rizikom od goveđe spongiformne encefalopatije – koju je OIE donio u svibnju 2014. ⁽³⁾.
- (4) OIE je u svibnju 2015. donio Rezoluciju br. 21 – Priznavanje statusa zemalja članica u vezi s rizikom od goveđe spongiformne encefalopatije ⁽⁴⁾. Uz države članice i zemlje članice Europskog udruženja slobodne trgovine koje su već navedene u Prilogu Odluci 2007/453/EZ, tom su Rezolucijom Češka, Francuska, Cipar, Lihtenštajn i Švicarska priznate kao države sa zanemarivim rizikom od GSE-a.
- (5) Popis zemalja iz Priloga Odluci 2007/453/EZ stoga bi trebalo izmijeniti kako bi ga se uskladilo s Rezolucijom br. 21 koju je OIE donio u svibnju 2015.
- (6) Odluku 2007/453/EZ stoga bi trebalo na odgovarajući način izmijeniti.
- (7) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

⁽¹⁾ SL L 147, 31.5.2001., str. 1.

⁽²⁾ Odluka Komisije 2007/453/EZ od 29. lipnja 2007. o utvrđivanju GSE statusa država članica ili trećih zemalja ili njihovih regija u skladu s njihovim rizikom od GSE-a (SL L 172, 30.6.2007., str. 84.).

⁽³⁾ http://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Animal_Health_in_the_World/docs/pdf/2014_A_RESO-18_BSE.pdf

⁽⁴⁾ http://www.oie.int/fileadmin/Home/eng/Animal_Health_in_the_World/docs/pdf/2015_A_RESO_R21_BSE.pdf

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Prilog Odluci 2007/453/EZ zamjenjuje se tekstem u Prilogu ovoj Odluci.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 4. kolovoza 2015.

Za Komisiju
Vytenis ANDRIUKAITIS
Član Komisije

PRILOG

„PRILOG

POPIS ZEMALJA ILI REGIJA

A. Zemlje ili regije sa zanemarivim rizikom od GSE-a

Države članice

- Belgija
- Bugarska
- Češka
- Danska
- Estonija
- Francuska
- Hrvatska
- Italija
- Cipar
- Latvija
- Luksemburg
- Mađarska
- Malta
- Nizozemska
- Austrija
- Portugal
- Slovenija
- Slovačka
- Finska
- Švedska

Zemlje članice Europskog udruženja slobodne trgovine

- Island
- Lihtenštajn
- Norveška
- Švicarska

Treće zemlje

- Argentina
- Australija
- Brazil
- Čile
- Kolumbija
- Indija
- Izrael
- Japan
- Novi Zeland

- Panama
- Paragvaj
- Peru
- Singapur
- Sjedinjene Američke Države
- Urugvaj

B. Zemlje ili regije s kontroliranim rizikom od GSE-a

Države članice

- Njemačka
- Irska
- Grčka
- Španjolska
- Litva
- Poljska
- Rumunjska
- Ujedinjena Kraljevina

Treće zemlje

- Kanada
- Kostarika
- Meksiko
- Nikaragva
- Južna Koreja
- Tajvan

C. Zemlje ili regije s neustanovljenim rizikom od GSE-a

- Zemlje ili regije koje nisu navedene u točkama A ili B.”
-

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2015/1357**od 4. kolovoza 2015.****o utvrđivanju financijskog doprinosa Unije za izdatke nastale u Nizozemskoj u 2011., 2012. i 2013. za financiranje hitnih mjera suzbijanja influence ptica***(priopćeno pod brojem dokumenta C(2015) 5342)***(Vjerodostojan je samo tekst na nizozemskom jeziku)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 652/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o utvrđivanju odredaba za upravljanje rashodima koji se odnose na prehrambeni lanac, zdravlje i dobrobit životinja te na biljno zdravlje i biljni reprodukcijски materijal, o izmjeni direktiva Vijeća 98/56/EZ, 2000/29/EZ i 2008/90/EZ, uredbi (EZ) br. 178/2002, (EZ) br. 882/2004 i (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća, Direktive 2009/128/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 66/399/EEZ, 76/894/EEZ i 2009/470/EZ ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 36. stavak 4.,

budući da:

- (1) Uredbom Komisije (EZ) br. 349/2005 ⁽²⁾ utvrđuju se pravila za isplatu financijskog doprinosa Unije za hitne mjere iskorjenjivanja određenih bolesti životinja, uključujući influencu ptica. Člankom 7. te Uredbe utvrđuju se dokumenti koje podnosi država članica koja upućuje zahtjev za financijski doprinos Unije te rokovi za dostavu tih dokumenata.
- (2) Provedbenom odlukom Komisije 2012/667/EU ⁽³⁾ utvrđuje se iznos financijskog doprinosa Unije za izdatke nastale u Nizozemskoj pri poduzimanju mjera suzbijanja influence ptica u 2011. u visini od 429 425,74 EUR.
- (3) Provedbenom odlukom Komisije 2013/775/EU ⁽⁴⁾ predviđa se financijski doprinos Unije Nizozemskoj za troškove koje je ta država članica imala pri poduzimanju mjera suzbijanja influence ptica u 2012. i 2013. u skladu s Odlukom Vijeća 2009/470/EZ ⁽⁵⁾. U skladu s tim prvi obrok u iznosu od 210 000,00 EUR za 2012. i prvi obrok u iznosu od 250 000,00 EUR za 2013. isplaćeni su toj državi članici kao dio financijskog doprinosa Unije. Osim toga, Provedbenom odlukom 2013/775/EU predviđa se da se iznos financijskog doprinosa Unije utvrđuje naknadnom odlukom koju je potrebno donijeti u skladu s postupkom iz navedene Odluke.
- (4) Uredbom (EU) br. 652/2014 predviđaju se plaćanja državama članicama u tim okolnostima. U tom pogledu predviđa se donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuje financijski doprinos. Osim toga, tom je Uredbom stavljena izvan snage Odluka 2009/470/EZ, a upućivanja na tu Odluku tumače se kao upućivanja na Uredbu (EU) br. 652/2014.
- (5) Provedbenim odlukama 2012/667/EU i 2013/775/EU ispunjeni su zahtjevi Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾, a posebno njezin članak 84.

⁽¹⁾ SL L 189, 27.6.2014., str. 1.

⁽²⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 349/2005 od 28. veljače 2005. o utvrđivanju pravila o financiranju hitnih mjera i kampanje za suzbijanje određenih bolesti životinja u okviru Odluke Vijeća 90/424/EEZ (SL L 55, 1.3.2005., str. 12.).

⁽³⁾ Provedbena Odluka Komisije 2012/667/EU od 25. listopada 2012. o utvrđivanju financijskog doprinosa Unije za izdatke nastale u vezi s provedbom hitnih mjera suzbijanja influence ptica u Nizozemskoj u 2011. (SL L 299, 27.10.2012., str. 47.).

⁽⁴⁾ Provedbena odluka Komisije 2013/775/EU od 17. prosinca 2013. o financijskom doprinosu Unije za hitne mjere suzbijanja influence ptica u Njemačkoj, Italiji i Nizozemskoj 2012. i 2013. te Danskoj i Španjolskoj 2013. (SL L 343, 19.12.2013., str. 44.).

⁽⁵⁾ Odluka Vijeća 2009/470/EZ od 25. svibnja 2009. o troškovima u području veterinarstva (SL L 155, 18.6.2009., str. 30.).

⁽⁶⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 (SL L 298, 26.10.2012., str. 1.).

- (6) Na temelju rezultata revizije na licu mjesta, kojom upravlja nadležna služba revizije, smatra se prihvatljivim dodatni rashod u iznosu od 13 278,64 EUR, u skladu s odlukom navedenom u uvodnoj izjavi 2., a financijski doprinos Unije za 2011. može se utvrditi u iznosu od 442 704,38 EUR. Stoga uz već isplaćeni obrok trebalo bi odobriti i konačni dodatni obrok u iznosu od 13 278,64 EUR.
- (7) Nizozemska je 14. veljače 2014. podnijela Komisiji službeni zahtjev za povrat troškova popraćen financijskim izvješćem, popratnom dokumentacijom i epidemiološkim izvješćem o svakom pojedinačnom gospodarstvu na kojem su životinje zaklane i uništene. Zahtjev za povrat troškova iznosi 417 663,71 EUR za 2012. i 616 592,33 EUR za 2013. Međutim, nakon pregleda dokumenata koje je podnijela ta država članica, iznosi od 17 548,46 EUR i 40 018,73 EUR u skladu s člankom 5. Uredbe (EZ) br. 349/2005 smatrali su se neprihvatljivima za povrat.
- (8) U skladu s tim može se utvrditi konačni doprinos za 2012. i 2013. u iznosu od 400 115,25 EUR i 576 573,60 EUR koji je jednak razlici između zatraženog iznosa za povrat i neprihvatljivog iznosa. Nakon odbitka prvih obroka iz uvodne izjave 3. preostali iznosi koje treba platiti Nizozemskoj za 2012. i 2013. mogu se utvrditi na 190 115,25 EUR i 326 573,60 EUR.
- (9) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Ovime se konačni dodatni financijski doprinos Unije za izdatke nastale u Nizozemskoj u 2011. za financiranje hitnih mjera suzbijanja influence ptica utvrđuje u iznosu od 13 278,64 EUR.

Članak 2.

1. Ovime se financijski doprinos Unije za izdatke nastale u Nizozemskoj u 2012. za financiranje hitnih mjera suzbijanja influence ptica utvrđuje u iznosu od 400 115,25 EUR.
2. Ovime se preostali iznos financijskog doprinosa Unije koji treba platiti Nizozemskoj utvrđuje u iznosu od 190 115,25 EUR.

Članak 3.

1. Ovime se financijski doprinos Unije za izdatke nastale u Nizozemskoj u 2013. za financiranje hitnih mjera suzbijanja influence ptica utvrđuje u iznosu od 576 573,60 EUR.
2. Ovime se preostali iznos financijskog doprinosa Unije koji treba platiti Nizozemskoj utvrđuje u iznosu od 326 573,60 EUR.

Članak 4.

Ova je Odluka upućena Kraljevini Nizozemskoj.

Sastavljeno u Bruxellesu 4. kolovoza 2015.

Za Komisiju
Vytenis ANDRIUKAITIS
Član Komisije

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2015/1358**od 4. kolovoza 2015.****o izmjeni priloga XI., XII. i XV. Direktivi Vijeća 2003/85/EZ u pogledu popisa laboratorija ovlaštenih za rukovanje živim virusom slinavke i šapa i minimalnim biosigurnosnim normama koje se na njih primjenjuju***(priopćeno pod brojem dokumenta C(2015) 5341)***(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2003/85/EZ od 29. rujna 2003. o mjerama Zajednice za suzbijanje slinavke i šapa, o stavljanju izvan snage Direktive 85/511/EEZ i odluka 89/531/EEZ i 91/665/EEZ te o izmjeni Direktive 92/46/EEZ ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 67. stavak 2. i članak 87. stavak 3.,

budući da:

- (1) Direktivom 2003/85/EZ utvrđene su minimalne mjere suzbijanja koje se primjenjuju u slučaju izbivanja slinavke i šapa te određene preventivne mjere usmjerene na podizanje svijesti i pripravnosti nadležnih tijela i poljoprivredne zajednice u pogledu te bolesti.
- (2) Preventivne mjere iz Direktive 2003/85/EZ uključuju odredbu prema kojoj su države članice dužne osigurati da se rukovanje živim virusom slinavke i šapa za potrebe istraživanja, dijagnostike ili proizvodnje cjepiva provodi samo u odobrenim laboratorijima navedenima u Prilogu XI. toj Direktivi.
- (3) U dijelu A Priloga XI. Direktivi 2003/85/EZ navedeni su nacionalni laboratoriji ovlaštene za rukovanje živim virusom slinavke i šapa za istraživačke i dijagnostičke potrebe. U dijelu B navedenog Priloga navedeni su laboratoriji u kojima se rukuje antigenom virusa pri proizvodnji cjepiva.
- (4) Hrvatska i Litva službeno su obavijestile Komisiju o tome da smatraju da njihovi nacionalni referentni laboratoriji više ne ispunjuju biosigurnosne norme utvrđene člankom 65. točkom (d) Direktive 2003/85/EZ. Unose za te države stoga bi trebalo izbrisati s popisa u dijelu A Priloga XI. predmetnoj Direktivi. Grčka i Mađarska zatražile su izmjenu naziva svojih nacionalnih laboratorija navedenih na predmetnom popisu zbog organizacijskih promjena. Češka je zatražila ispravak pogreške u pisanju naziva njezina nacionalnog laboratorija navedenog na tom popisu.
- (5) Radi pravne sigurnosti važno je redovito ažurirati popis nacionalnih laboratorija naveden u dijelu A Priloga XI. Direktivi 2003/85/EZ. Stoga je na tom popisu laboratorija potrebno izbrisati unose za Hrvatsku i Litvu, izmijeniti nazive nacionalnih laboratorija u Češkoj, Grčkoj i Mađarskoj te navesti da Pirbright Institute pruža usluge nacionalnog referentnog laboratorija za Bugarsku, Hrvatsku, Litvu i Portugal.
- (6) Njemačka je zatražila izmjenu naziva laboratorija navedenog u dijelu B Priloga XI. Direktivi 2003/85/EZ zbog organizacijskih promjena. Istodobno bi trebalo izmijeniti dio B tog Priloga kako bi se ispravila oznaka ISO države koja se upotrebljava za Ujedinjenu Kraljevinu.
- (7) Stoga bi dijelove A i B Priloga XI. Direktivi 2003/85/EZ trebalo na odgovarajući način izmijeniti.
- (8) Točkom 1. Priloga XII. Direktivi 2003/85/EZ utvrđene su biosigurnosne norme za laboratorije u kojima se rukuje živim virusom slinavke i šapa. Njome se propisuje da ti laboratoriji moraju ispunjavati minimalne zahtjeve iz „Minimalnih normi za laboratorije koji rade s virusom slinavke i šapa *in vitro* i *in vivo*” koje je donijela Europska komisija za suzbijanje slinavke i šapa (EuFMD) na 38. općoj sjednici održanoj 29. travnja 2009. u Rimu (biosigurnosne norme). Izmijenjeno izdanje predmetnih biosigurnosnih normi doneseno je na 40. općoj sjednici Europske komisije za suzbijanje slinavke i šapa koja se održala od 22. do 24. travnja 2013. u Rimu ⁽²⁾.

⁽¹⁾ SL L 306, 22.11.2003., str. 1.⁽²⁾ http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/eufmd/Lab_guidelines/FMD_Minimumstandards_2013_Final_version.pdf

- (9) Izmijenjeno izdanje biosigurnosnih normi sastoji se od odjeljka I. o laboratorijima u kojima se radi s virusom slinavke i šapa *in vitro* i *in vivo* te odjeljka II. o laboratorijima u kojima se provode dijagnostička istraživanja slinavke i šapa u okviru nacionalnog kriznog plana.
- (10) Stoga bi se upućivanje na biosigurnosne norme u točki 1. Priloga XII. Direktivi 2003/85/EZ trebalo izmijeniti kako bi se odnosilo na odgovarajući odjeljak njihova posljednjeg izmijenjenog izdanja.
- (11) U razdoblju od lipnja 2009. do lipnja 2012. Komisija je provela 19 revizija u 15 država članica u kojima se nalazi 16 nacionalnih laboratorija i tri laboratorija za proizvodnju cjepiva koji su ovlašteni za rukovanje virusom slinavke i šapa te navedeni u Prilogu XI. Direktivi 2003/85/EZ. Cilj tih revizija bio je ocijeniti službene kontrole i sustave biosigurnosti koji se primjenjuju u tim laboratorijima. Nalazi revizija predstavljeni su na radionici o biosigurnosti za laboratorije u kojima se rukuje živim virusom slinavke i šapa održanoj 27. i 28. siječnja 2015. u Grangeu u Irskoj. Odmah nakon toga objavljeno je izvješće o reviziji ⁽¹⁾.
- (12) Točkama 2. i 3. Priloga XII. Direktivi 2003/85/EZ propisuju se obvezni inspekcijski pregledi laboratorija i ustanova u kojima se rukuje živim virusom slinavke i šapa, učestalost njihova provođenja i sastav inspekcijskog tima. Na temelju preporuka iz niza revizija koje je provela Komisija i uzimajući u obzir obveze provođenja službenih kontrola u skladu s člankom 45. Uredbe (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, mogu se propisati redoviti inspekcijski pregledi s obzirom na razinu rizika u laboratorijima u kojima se rukuje živim virusom slinavke i šapa, a da se ne utvrde intervali njihove provedbe i sastavi inspekcijskih timova.
- (13) Prilog XII. Direktivi 2003/85/EZ stoga bi trebalo izmijeniti na odgovarajući način.
- (14) U Prilogu XV. Direktivi 2003/85/EZ utvrđene su funkcije i dužnosti nacionalnih laboratorija. Radi jasnoće potrebno je navesti da se obveze opisane u točki 3. predmetnog Priloga odnose samo na nacionalne laboratorije koji su određeni kao nacionalni referentni laboratoriji u skladu s člankom 68. stavkom 1. točkom (c) te Direktive.
- (15) Osim toga, u skladu s jednim od nalaza revizija u državama članicama i zaključkom rasprave na radionici održanoj 27. i 28. siječnja 2015. države članice trebale bi u svojim kriznim planovima unaprijed navesti druge ovlaštene laboratorije iz točke 13. Priloga XV. Direktivi 2003/85/EZ i osigurati da se mjere za sprječavanje mogućeg izlaza virusa slinavke i šapa iz laboratorija temelje na preporukama utvrđenima u odjeljku II. biosigurnosnih normi za laboratorije u kojima se provode dijagnostička istraživanja slinavke i šapa u okviru nacionalnog kriznog plana.
- (16) Prilog XV. Direktivi 2003/85/EZ stoga bi trebalo izmijeniti na odgovarajući način.
- (17) Stoga bi Direktivu 2003/85/EZ trebalo na odgovarajući način izmijeniti.
- (18) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Prilozi XI., XII. i XV. Direktivi 2003/85/EZ mijenjaju se u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

⁽¹⁾ Izvješće DG(SANCO) 2012-6916. Dokument je dostupan na sljedećoj adresi: http://ec.europa.eu/food/fvo/overview_reports/details.cfm?rep_id=71

⁽²⁾ Uredba (EZ) br. 882/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o službenim kontrolama koje se provode radi provjeravanja poštivanja propisa o hrani i hrani za životinje te propisa o zdravlju i dobrobiti životinja (SL L 165, 30.4.2004., str. 1.).

Članak 2.

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 4. kolovoza 2015.

Za Komisiju
Vytenis ANDRIUKAITIS
Član Komisije

PRILOG

Prilozi XI., XII. i XV. Direktivi 2003/85/EZ mijenjaju se kako slijedi:

1. U Prilogu XI. dijelovi A i B zamjenjuju se sljedećim:

„DIO A

Nacionalni laboratoriji ovlašteni za rukovanje živim virusom slinavke i šapa

Država članica u kojoj se nalazi laboratorij		Laboratorij	Države članice koje se koriste uslugama laboratorija
Oznaka ISO	Naziv		
AT	Austrija	Österreichische Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit Veterinärmedizinische Untersuchungen Mödling	Austrija
BE	Belgija	Veterinary and Agrochemical Research Centre CODA-CERVA-VAR, Uccle	Belgija Luksemburg
CZ	Češka	Státní veterinární ústav Praha, Prag	Češka
DE	Njemačka	Friedrich-Loeffler-Institut Bundesforschungsinstitut für Tiergesundheit, Greifswald – Insel Riems	Njemačka Slovačka
DK	Danska	Danmarks Tekniske Universitet, Veterinærinstituttet, Afdeling for Virologi, Lindholm Danish Technical University, Veterinary Institute, Department of Virology, Lindholm	Danska Finska Švedska
EL	Grčka	Διεύθυνση Κτηνιατρικού Κέντρου Αθηνών, Τμήμα Μοριακής Διαγνωστικής, Αφθώδους Πυρετού, Ιολογικών και Εξωτικών Νοσημάτων, Αγία Παρασκευή Αττικής	Grčka
ES	Španjolska	— Laboratorio Central de Sanidad Animal, Algete, Madrid — Centro de Investigación en Sanidad Animal (CISA), Valdeolmos, Madrid	Španjolska
FR	Francuska	Agence nationale de sécurité sanitaire de l'alimentation, de l'environnement et du travail (ANSES), Laboratoire de santé animale de Maisons-Alfort	Francuska
HU	Mađarska	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság (NÉBIH-ÁDI), Budimpešta	Mađarska
IT	Italija	Istituto zooprofilattico sperimentale della Lombardia e dell'Emilia-Romagna, Brescia	Italija Cipar
NL	Nizozemska	Centraal Veterinair Instituut, Lelystad (CVI- Lelystad)	Nizozemska

Država članica u kojoj se nalazi laboratorij		Laboratorij	Države članice koje se koriste uslugama laboratorija
Oznaka ISO	Naziv		
PL	Poljska	Zakład Pryszczycy Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego, Zduńska Wola	Poljska
RO	Rumunjska	Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală, Bukurešt	Rumunjska
UK	Ujedinjena Kraljevina	The Pirbright Institute	Ujedinjena Kraljevina Bugarska Hrvatska Estonija Finska Irska Latvija Litva Malta Portugal Slovenija Švedska

DIO B

Laboratoriji ovlašteni za rukovanje živim virusom slinavke i šapa u svrhu proizvodnje cjepiva

Država članica u kojoj se nalazi laboratorij		Laboratorij
Oznaka ISO	Naziv	
DE	Njemačka	Intervet International GmbH/MSD Animal Health, Köln
NL	Nizozemska	Merial S.A.S., Lelystad Laboratory, Lelystad
UK	Ujedinjena Kraljevina	Merial, S.A.S., Pirbright Laboratory, Pirbright”

2. Prilog XII. zamjenjuje se sljedećim:

„PRILOG XII.

BIOSIGURNOSNE NORME ZA LABORATORIJE I USTANOVE U KOJIMA SE RUKUJE ŽIVIM VIRUSOM SLINAVKE I ŠAPA

1. Laboratoriji i ustanove u kojima se rukuje živim virusom slinavke i šapa moraju raditi barem u skladu s odjeljkom I. „Minimalnih normi za upravljanje biorizikom za laboratorije u kojima se radi s virusom slinavke i šapa *in vitro* i *in vivo*’ iz Dodatka 7. izvješću donesenom na 40. općoj sjednici Europske komisije za suzbijanje slinavke i šapa (EuFMD) koja se održala od 22. do 24. travnja 2013. u Rimu (biosigurnosne norme) (1).

2. U laboratorijima i ustanovama u kojima se rukuje živim virusom slinavke i šapa provode se redoviti inspekcijski pregledi s obzirom na razinu rizika, uključujući one koje obavlja Europska komisija i one koji se obavljaju u njezino ime.
3. Inspekcijskom timu na raspolaganju su stručnjaci iz Komisije ili države članice za slinavku i šap te biosigurnost u laboratorijima u kojima se radi s mikrobiološkim opasnostima.
4. Inspekcijski timovi koje šalje Europska komisija dostavljaju izvješće Komisiji i državama članicama u skladu s Odlukom 98/139/EZ.

(¹) http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/eufmd/Lab_guidelines/FMD_Minimumstandards_2013_Final_version.pdf

3. Prilog XV. mijenja se kako slijedi:

(a) točka 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Nacionalni laboratoriji, određeni kao nacionalni referentni laboratoriji u skladu s člankom 68. stavkom 1. točkom (c), moraju čuvati inaktivirane referentne sojeve svih serotipova virusa slinavke i šapa i imunosne serume protiv virusa, kao i sve druge reagense potrebne za brzo postavljanje dijagnoze. Odgovarajuće stanične kulture trebaju biti stalno spremne za potvrđivanje negativne dijagnoze.”;

(b) točka 13. zamjenjuje se sljedećim:

„13. Nacionalni laboratoriji surađuju s drugim laboratorijima koje su nadležna tijela ovlastila za izvođenje testova, primjerice seroloških, pri kojima se ne radi sa živim virusom slinavke i šapa i koji su uvršteni u krizne planove za slinavku i šap kako je navedeno u članku 72. U tim se laboratorijima ne smije izvoditi izolacija virusa (infekcijom stanica ili životinja) iz uzoraka uzetih u slučajevima kad postoji sumnja na vezikularne bolesti. Za te se laboratorije moraju utvrditi postupci kojima se osigurava učinkovito sprječavanje mogućeg širenja virusa slinavke i šapa uzimajući u obzir preporuke iz odjeljka II. „Minimalnih normi za upravljanje biorizikom za laboratorije u kojima se radi s virusom slinavke i šapa *in vitro* i *in vivo*’ iz Dodatka 7. izvješću donesenom na 40. općoj sjednici Europske komisije za suzbijanje slinavke i šapa (EuFMD) koja se održala od 22. do 24. travnja 2013. u Rimu (biosigurnosne norme) (¹).“

Uzorci koji daju neodređene rezultate u testovima moraju se poslati u nacionalni referentni laboratorij kako bi se provela potvrdna testiranja.

(¹) http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/eufmd/Lab_guidelines/FMD_Minimumstandards_2013_Final_version.pdf.

III.

(Drugi akti)

EUROPSKI GOSPODARSKI PROSTOR

ODLUKA NADZORNOG TIJELA EFTA-e

br. 271/14/COL

od 9. srpnja 2014.

o 97. izmjeni postupovnih pravila i pozitivnog prava u području državnih potpora donošenjem novih Smjernica za istraživanje i razvoj i inovacije [2015/1359]

NADZORNO TIJELO EFTA-e („Tijelo”),

UZIMAJUĆI U OBZIR Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru („Sporazum o EGP-u”), a posebno njegove članke 61. do 63. i Protokol 26.,

UZIMAJUĆI U OBZIR Sporazum među državama EFTA-e o osnivanju Nadzornog tijela i Suda („Sporazum o nadzoru i sudu”), posebno njegov članak 5. stavak 2. točku (b) i članak 24. te članak 1. dijela I. njegova Protokola 3.,

budući da:

u skladu s člankom 24. Sporazuma o nadzoru i sudu, Tijelo provodi odredbe Sporazuma o EGP-u o državnim potporama,

u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (b) Sporazuma o nadzoru i sudu, Tijelo izdaje obavijesti ili smjernice o pitanjima iz Sporazuma o EGP-u ako je tim sporazumom ili Sporazumom o nadzoru i sudu to izričito predviđeno ili ako Tijelo to smatra nužnim,

Europska komisija objavila je 21. svibnja 2014. „Komunikaciju Komisije – Okvir Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije” (¹). U Okviru se utvrđuju uvjeti pod kojima javno financiranje istraživanja i razvoja i inovacija može predstavljati državne potpore i, kad jest riječ o državnim potporama, uvjeti spojivosti. Primjenjuju se od 1. srpnja 2014.,

taj je Okvir značajan za Europski gospodarski prostor,

ujednačena primjena pravila EGP-a o državnim potporama mora se omogućiti na cijelom Europskom gospodarskom prostoru u skladu s ciljem homogenosti utvrđenim u članku 1. Sporazuma o EGP-u,

prema točki II. pod naslovom „OPĆENITO” Priloga XV. Sporazumu o EGP-u, Tijelo, nakon savjetovanja s Europskom komisijom, mora donijeti nove Smjernice, koje odgovaraju onima koje je donijela Europska komisija,

NAKON savjetovanja s Europskom komisijom,

NAKON savjetovanja s državama EFTA-e dopisom na tu temu od 26. lipnja 2014.,

(¹) SL C 198, 27.6.2014., str. 1.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Pozitivno pravo u području državnih potpora mijenja se uvođenjem novih Smjernica za istraživanje i razvoj i inovacije. Nove Smjernice priložene su ovoj Odluci i njezin su sastavni dio.

Članak 2.

Vjerodostojan je samo tekst na engleskom jeziku.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. srpnja 2014.

Za Nadzorno tijelo EFTA-e

Oda Helen SLETNES

Predsjednica

Helga JÓNSDÓTTIR

Članica Kolegija

PRILOG

DRŽAVNE POTPORE ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ I INOVACIJE ⁽¹⁾

UVOD	20
1. PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE	21
1.1. Područje primjene	21
1.2. Mjere potpore obuhvaćene ovim Smjernicama	22
1.3. Definicije	23
2. DRČAVNE POTPORE U SMISLU ČLANKA 61. STAVKA 1. SPORAZUMA O EGP-U	26
2.1. Organizacije za istraživanje i širenje znanja i istraživačke infrastrukture kao primatelji državnih potpora	26
2.1.1. Javno financiranje negospodarskih djelatnosti	26
2.1.2. Javno financiranje gospodarskih djelatnosti	27
2.2. Neizravne državne potpore poduzetnicima preko javno financiranih organizacija za istraživanje i širenje znanja i istraživačkih infrastrukture	28
2.2.1. Istraživanje u ime poduzetnika (ugovorena istraživanja ili usluge istraživanja)	28
2.2.2. Suradnja s poduzetnicima	29
2.3. Javna nabava usluga istraživanja i razvoja	30
3. ZAJEDNIČKA NAČELA PROCJENE	31
4. OCJENA SPOJIVOSTI POTPORA ZA IRI	31
4.1. Doprinos jasno definiranom cilju od zajedničkog interesa	32
4.1.1. Opći uvjeti	32
4.1.2. Dodatni uvjeti za pojedinačne potpore	32
4.2. Potreba za intervencijom države	33
4.2.1. Opći uvjeti	33
4.2.2. Dodatni uvjeti za pojedinačne potpore	34
4.3. Primjerenost mjere potpore	34
4.3.1. Primjerenost u odnosu na alternativne instrumente politike	34
4.3.2. Primjerenost u odnosu na druge instrumente potpore	35
4.4. Poticajni učinak	35
4.4.1. Opći uvjeti	35
4.4.2. Dodatni uvjeti za pojedinačne potpore	36
4.5. Razmjernost potpora	37
4.5.1. Opći uvjeti	37

(¹) Ove Smjernice u skladu su s Komunikacijom Komisije – Okvir Zajednice za državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije (SL C 198, 27.6.2014., str. 1.).

4.5.2.	Dodatni uvjeti za pojedinačne potpore	39
4.6.	Izbjegavanje nepotrebnih negativnih učinaka na tržišno natjecanje i trgovinu	40
4.6.1.	Opće napomene	40
4.6.2.	Programi potpora	42
4.6.3.	Dodatni uvjeti za pojedinačne potpore	42
4.7.	Transparentnost	44
5.	EVALUACIJA	44
6.	IZVJEŠĆIVANJE I PRAĆENJE	45
7.	PRIMJENJIVOST	45
8.	REVIZIJA	45
Prilog I. — Prihvatljivi troškovi		46
Prilog II. — Maksimalni intenziteti potpore		47

UVOD

1. Kako se državnim subvencijama ne bi narušavalo tržišno natjecanje na Europskom gospodarskom prostoru („EGP“) i ugrožavala trgovina među ugovornim strankama Sporazuma o EGP-u („ugovorne stranke“) na način protivan zajedničkom interesu, u članku 61. stavku 1. Sporazuma o EGP-u utvrđuje se načelo zabrane državnih potpora. Međutim u određenim slučajevima te potpore mogu biti spojive s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u na temelju njegova članka 61. stavaka 2. i 3.
2. Promicanje istraživanja i razvoja i inovacija („IRI“) važan je cilj EGP-a utvrđen u članku 1.2. točki (f) i članku 78. Sporazuma o EGP-u kojima se ugovorne stranke pozivaju na suradnju u tom području ⁽²⁾. Glavni su ciljevi jačanje znanstvene i tehnološke osnove europske industrije i poticanje međunarodne konkurentnosti.
3. Europska komisija („Komisija“) u svojoj strategiji „Europa 2020.“ ⁽³⁾ određuje istraživanje i razvoj („IR“) kao glavne pokretače za ostvarivanje ciljeva pametnog, održivog i uključivog rasta. Stoga je Komisija odredila opći cilj prema kojem bi se 3 % bruto domaćeg proizvoda Europske unije („BDP“) trebalo do 2020. uložiti u istraživanje i razvoj. U cilju poticanja napretka u području IRI-ja strategijom Europa 2020. posebno se promiče vodeća inicijativa „Unija inovacija“ ⁽⁴⁾, čiji je cilj poboljšanje okvirnih uvjeta i pristupa financiranju za istraživanje i razvoj kako bi se osiguralo da se inovativne ideje mogu pretvarati u proizvode i usluge kojima se potiče rast i otvaranje radnih mjesta ⁽⁵⁾. U Komunikaciji Komisije o strategiji Europa 2020. istaknuto je da politika o državnim potporama može „dati aktivan i pozitivan doprinos (...) poticanjem i podržavanjem inicijativa za inovativnije, učinkovitije i zelenije tehnologije, pritom olakšavajući pristup javnim potporama za ulaganja, rizični kapital i financiranje za istraživanje i razvoj“.

⁽²⁾ Istraživanje i razvoj dalje su obuhvaćeni Protokolom 31. uz Sporazum o EGP-u. Više informacija dostupno je na: <http://www.efta.int/eea/policy-areas/flanking-horizontal-policies/research-innovation>.

⁽³⁾ Komunikacija Komisije „Europa 2020. – Strategija za pametan, održiv i uključiv rast“, COM(2010) 2020 završna verzija, 3.3.2010.

⁽⁴⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Vodeća inicijativa strategije Europa 2020. – Unija inovacija“, COM(2010) 546 završna verzija, 6.10.2010.

⁽⁵⁾ Ukupni izdatci za istraživanje i razvoj u Europskoj uniji (od kojih su 1/3 javni, a 2/3 privatni izdaci) iznosili su otprilike 2,06 % BDP-a u 2012., što je povećanje od 0,24 postotnih bodova od 2005. (Statistika EUROSTAT-a o glavnim pokazateljima: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators). Unatoč tome što su se privatni izdaci u području istraživanja i razvoja kao dio BDP-a malo povećali od 2008., ipak postoje velike razlike među državama članicama EU-a, industrijskim sektorima i pojedinačnim čimbenicima (Europska komisija „Rezultati istraživanja i razvoja u državama članicama EU-a i pridruženim zemljama u 2013.“).

4. Dok je opće prihvaćeno da konkurentna tržišta daju učinkovite rezultate u smislu cijena, izlaznih vrijednosti i iskorištenosti resursa, u slučaju tržišnih nedostataka ⁽⁶⁾ intervencijama države može se unaprijediti funkcioniranje tržišta, čime se pridonosi pametnom, održivom i uključivom rastu. U kontekstu IRI-ja tržišni nedostaci mogu nastati primjerice zato što dionici na tržištu obično ne uzimaju u obzir (pozitivne) vanjske elemente koji utječu na druge dionike u gospodarstvu i stoga provode razinu aktivnosti IRI-ja koja je sa stajališta društva preniska. Isto tako, projekti u području istraživanja i razvoja i inovacija mogu trpjeti zbog nedovoljnih financijskih sredstava (zbog asimetričnih informacija) ili zbog problema s koordinacijom među poduzećima. Prema tome, državne potpore za IRI mogu biti spojive s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u kada se može očekivati da će njima ublažiti tržišni nedostatak promicanjem provedbe važnog projekta od zajedničkog europskog interesa ili olakšavanjem razvoja određenih gospodarskih djelatnosti i kada iz toga proizašlo narušavanje tržišnog natjecanja i trgovine nije protivno općem interesu.
5. Potpore za IRI u prvom će redu biti opravdane na temelju članka 61. stavka 3. točaka (b) i (c) Sporazuma o EGP-u, prema kojem Nadzorno tijelo EFTA-e („Tijelo”) može smatrati spojivima s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u državne potpore za promicanje provedbe važnog projekta od zajedničkog europskog interesa ili za olakšavanje razvoja određenih gospodarskih djelatnosti ako takve potpore ne utječu negativno na trgovinske uvjete u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu.
6. U Komunikaciji o modernizaciji državnih potpora ⁽⁷⁾ Komisija je najavila tri cilja koja će se ostvariti modernizacijom kontrole državnih potpora:
  - (a) poticanje održivog, pametnog i uključivog rasta na konkurentnom unutarnjem tržištu;
  - (b) usmjeravanje *ex-ante* kontrole na slučajeve koji najviše utječu na unutarnje tržište uz jačanje suradnje s državama članicama pri provedbi propisa o državnim potporama;
  - (c) pojednostavnjenje pravila i brže donošenje odluka.
7. Komisija je posebno pozvala na zajednički pristup reviziji različitih smjernica i okvira u svrhu jačanja unutarnjeg tržišta, promicanja veće učinkovitosti u javnoj potrošnji većim doprinosom državnih potpora ostvarenju ciljeva od zajedničkog interesa i većom kontrolom učinka poticaja, ograničavanja potpora na najmanju moguću mjeru i mogućeg negativnog učinka državnih potpora na tržišno natjecanje i trgovinu. Tijelo podržava Komisijinu inicijativu za modernizaciju. Kao rezultat uvjeti spojivosti iz tih smjernica temelje se na takvom zajedničkom pristupu.

1. PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

1.1. Područje primjene

8. Načela iz ovih smjernica primjenjuju se na državne potpore za IRI u svim sektorima na koje se primjenjuje Sporazum o EGP-u. Stoga se primjenjuju na one sektore u kojima se primjenjuju posebna pravila EGP-a o državnim potporama osim ako je tim pravilima propisano drukčije.
9. Financiranje kojim centralno upravljaju institucije, agencije, zajednička poduzeća Europske unije ili ostala međunarodna tijela i koje nije izravno ili neizravno pod nadzorom država EFTA-e ⁽⁸⁾ ne predstavlja državne

⁽⁶⁾ Pojam „tržišni nedostatak” odnosi se na situacije u kojima tržišta, prepuštena sama sebi, vjerojatno neće proizvesti učinkovite rezultate.

⁽⁷⁾ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o modernizaciji državnih potpora u EU-u (SAM), COM(2012) 209 završna verzija, 8.5.2012.

⁽⁸⁾ Primjerice financiranje u okviru Obzora 2020. ili Programa EU-a za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća (COSME). Uredba (EU) br. 1291/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o osnivanju Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014. – 2020.) i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1982/2006/EZ (SL L 347, 20.12.2013., str. 104.) ugrađena je u točku 1. Protokola 31. uz Sporazum o EGP-u Odlukom br. 109/2014 od 16.5.2014. (koja još nije objavljena). COSME je jedan od programa EU-a koji se razmatraju ili predviđaju za ugrađivanje u Sporazum o EGP-u. Cjeloviti popis programa od mogućeg interesa za Sporazum o EGP-u dostupan je na: <http://www.efta.int/eea/eu-programmes>.

potpore. Ako se takvo financiranje kombinira s državnim potporama, samo se potonje uzimaju u obzir kako bi se utvrdilo poštuju li se pragovi za prijavu i maksimalan intenzitet potpore ili, u kontekstu ovih smjernica, podliježu li ocjeni spojivosti.

10. Potpore za IRI poduzećima u teškoćama, kako su definirane za potrebe ovih smjernica smjericama Tijela o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama ⁽⁹⁾, kako su izmijenjene ili zamijenjene, isključena je iz područja primjene ovih smjernica.
11. Pri ocjeni potpora za IRI u korist korisnika koji podliježe neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Tijela kojom se potpore ocjenjuju nezakonitima i nespojivima s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u, Tijelo uzima u obzir iznos potpora koji još nije vraćen ⁽¹⁰⁾.

1.2. Mjere potpore obuhvaćene ovim Smjericama

12. Tijelo je utvrdilo niz mjera IRI-ja za koje državne potpore, pod određenim uvjetima, mogu biti spojive s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u:
  - (a) **potpore za projekte istraživanja i razvoja**, u kojima je dio projekta istraživanja za koji se dodjeljuju potpore obuhvaćen kategorijama temeljnog istraživanja i primijenjenog istraživanja, pri čemu se ovo potonje može podijeliti na industrijsko istraživanje i eksperimentalni razvoj ⁽¹¹⁾. Takve su potpore uglavnom usmjerene na tržišne nedostatke povezane s pozitivnim vanjskim učincima (prelijevanje znanja), ali se mogu odnositi i na tržišni nedostatak uzrokovan nepotpunim ili asimetričnim informacijama ili (uglavnom u okviru suradnje na projektu) neuspješnom koordinacijom;
  - (b) **potpore za studije izvedivosti** povezane s projektima IR-a, koje su namijenjene otklanjanju tržišnih nedostataka u prvom redu povezanih s nepotpunim i asimetričnim informacijama;
  - (c) **potpore za izgradnju i nadogradnju istraživačkih infrastrukture**, koje se uglavnom odnose na tržišni nedostatak uzrokovan problemima u koordinaciji. Visokokvalitetne istraživačke infrastrukture sve su potrebnije za revolucionarna istraživanja jer privlače talentirane stručnjake na svjetskoj razini, a neophodne su na primjer za informacijske i komunikacijske tehnologije te ključne pomoćne tehnologije ⁽¹²⁾;
  - (d) **potpore za inovacijske aktivnosti**, koje su uglavnom usmjerene na tržišne nedostatke povezane s pozitivnim vanjskim učincima (prelijevanje znanja), probleme s koordinacijom i, u manjoj mjeri, na asimetrične informacije. U slučaju malih i srednjih poduzeća („MSP“) takve se potpore za inovacije mogu dodjeljivati za dobivanje, potvrđivanje i obranu patenata i druge nematerijalne imovine, za upućivanje visokokvalificiranog osoblja na rad i za korištenje uslugama savjetovanja i pomoći za inovacije. Osim toga, kako bi se potakla suradnja velikih poduzeća s MSP-ovima u inovacijskim aktivnostima u području postupaka i organizacije, mogu se pokrivati i troškovi MSP-ova i velikih poduzeća koji nastaju pri obavljanju tih aktivnosti;
  - (e) **potpore za inovacijske klastere**, koje su namijenjene rješavanju tržišnih nedostataka koji se odnose na probleme s koordinacijom koji ometaju razvoj klastera ili koji ograničavaju interakciju i prijenos znanja unutar klastera i među klasterima. Državnim potporama trebalo bi se pridonijeti rješavanju tog problema, prvo podrškom ulaganjima u otvorene i zajedničke infrastrukture za inovacijske klastere i drugo podrškom, u trajanju od najviše od deset godina, radu klastera u cilju jačanja suradnje, umrežavanja i učenja.

⁽⁹⁾ Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzeća u teškoćama (SL L 97, 15.4.2005., str. 41. i Dodatak EGP-u br. 18, 14.4.2005., str. 1.) produljene Odlukom Tijela br. 438/12/COL (SL L 190, 11.7.2013., str. 91. i Dodatak EGP-u br. 40, 11.7.2013., str. 15.).

⁽¹⁰⁾ Vidi spojene predmete T-244/93 i T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH protiv Komisije [1995.] ERS II-02265.

⁽¹¹⁾ Tijelo smatra svrsishodnim zadržati podjelu na različite kategorije aktivnosti istraživanja i razvoja, neovisno o činjenici da te aktivnosti više slijede interaktivni nego linearni model.

⁽¹²⁾ Ključne pomoćne tehnologije definirane su i utvrđene u Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Europska strategija za ključne pomoćne tehnologije – most prema rastu i novim radnim mjestima“, COM(2012) 341 završna verzija, 26.6.2012.

13. Države EFTA-e moraju prijaviti potpore za IRI u skladu s člankom 1. stavkom 3. dijela I. Protokola 3. uz Sporazum o nadzoru i sudu, osim mjera koje ispunjavaju uvjete iz Uredbe o skupnom izuzeću koja je ugrađena u Sporazum o EGP-u.
14. U ovim smjernicama utvrđuju se kriteriji spojivosti za programe potpora za IRI i pojedinačne potpore koje podliježu obvezi obavješćivanja te se moraju ocijeniti na temelju članka 61. stavka 3. točke (c) Sporazuma o EGP-u ⁽¹³⁾.

1.3. Definicije

15. Za potrebe ovih smjernica primjenjuju se sljedeće definicije:
  - (a) **„jednokratna potpora“** znači potpora koja nije dodijeljena na temelju programa potpora;
  - (b) **„potpora“** znači svaka mjera koja ispunjava sve kriterije utvrđene u članku 61. stavku 1. Sporazuma o EGP-u;
  - (c) **„intenzitet potpore“** znači bruto iznos potpore izražen kao postotak prihvatljivih troškova, prije odbitka poreza ili drugih naknada. Ako se potpore dodjeljuju u obliku različitim od bespovratnih sredstava, iznos potpore jest ekvivalent potpore u obliku bespovratnih sredstava. Potpore koje se plaćaju u nekoliko obroka diskontiraju se na njihovu vrijednost u trenutku dodjeljivanja. Kamatna stopa koju je pritom potrebno primijeniti diskontna je stopa ⁽¹⁴⁾ koja se primjenjuje u trenutku dodjele. Intenzitet potpore izračunava se pojedinačno za svakog korisnika potpore;
  - (d) **„program potpora“** znači svaki akt na temelju kojeg se, bez potrebe za daljnjim provedbenim mjerama, pojedinačne potpore mogu dodjeljivati poduzetnicima definiranim u aktu na općenit i apstraktan način te svaki akt na temelju kojeg se potpore koje nisu povezane s određenim projektom mogu dodjeljivati jednom poduzeću ili više njih;
  - (e) **„primijenjeno istraživanje“** znači industrijsko istraživanje, eksperimentalni razvoj ili njihova kombinacija;
  - (f) **„po tržišnim uvjetima“** znači da se uvjeti transakcije između ugovornih stranaka ne razlikuju od onih koji bi bili utvrđeni između neovisnih poduzetnika i da nema naznake nedopuštenog dogovaranja. Za svaku transakciju koja proizlazi iz otvorenog, transparentnog i nediskriminirajućeg postupka smatra se da zadovoljava načelo transakcije po tržišnim uvjetima;
  - (g) **„datum dodjele potpore“** znači datum kada je zakonsko pravo na primanje potpore dodijeljeno korisniku na temelju primjenjivog nacionalnog pravnog sustava;
  - (h) **„učinkovita suradnja“** znači suradnja između najmanje dviju neovisnih stranaka u cilju razmjene znanja ili tehnologije odnosno ostvarenja zajedničkog cilja na temelju podjele rada, pri čemu stranke zajednički utvrđuju opseg projekta suradnje, pridonose njegovoj provedbi te dijele njegove rizike i rezultate. Jedna stranka ili više njih može snositi cjelokupne troškove projekta te tako smanjiti financijski rizik projekta za druge stranke. Ugovoreno istraživanje i pružanje usluga istraživanja ne smatraju se oblicima suradnje;
  - (i) **„ekskluzivni razvoj“** znači javna nabava usluga istraživanja i razvoja od koje sve koristi stječe isključivo ugovaratelj ili ugovorno tijelo, a kojom se može koristiti za obavljanje vlastitih poslova pod uvjetom da za njih plati punu naknadu;

⁽¹³⁾ Kriteriji za analizu spojivosti s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u u pogledu državnih potpora za promicanje provedbe važnih projekata od zajedničkog europskog interesa, uključujući potpore za IRI moraju se ocjenjivati na temelju članka 61. stavka 3. točke (b) Sporazuma o EGP-u. Tijelo može predvidjeti smjernice za ocjenu mjera državnih potpora u korist važnih projekata od zajedničkog europskog interesa koje odgovaraju Komunikaciji Komisije „Kriteriji za analizu spojivosti s unutarnjim tržištem državnih potpora za promicanje provede važnih projekata od zajedničkog europskog interesa“ (SL C 188, 20.6.2014., str. 4.).

⁽¹⁴⁾ Vidi smjernice Tijela o referentnim i diskontnim stopama (SL L 105, 21.4.2011., str. 32. i Dodatak EGP-u br. 23, 21.4.2011., str. 1.).

- (j) **„eksperimentalni razvoj”** znači stjecanje, kombiniranje, oblikovanje i uporaba postojećih znanstvenih, tehnoloških, poslovnih i ostalih mjerodavnih znanja i vještina u cilju razvoja novih ili poboljšanih proizvoda, procesa ili usluga. To može uključivati i, primjerice, djelatnosti u cilju konceptualnog definiranja, planiranja i dokumentiranja novih proizvoda, procesa ili usluga. Eksperimentalni razvoj može obuhvaćati izradu prototipova, demonstracijske aktivnosti, pilot-projekte, testiranje i provjeru novih ili poboljšanih proizvoda, procesa ili usluga u okruženju koje predstavlja operativne uvjete iz stvarnog života ako im je osnovni cilj vršenje daljnjih tehničkih poboljšanja na proizvodima, procesima ili uslugama koji uglavnom nisu utvrđeni. To može uključivati i razvoj tržišno upotrebljivog prototipa ili pilot-projekta koji je nužno konačni tržišni proizvod, a preskupo ga je proizvesti samo da bi se upotrebljavao u svrhu demonstracijskih aktivnosti i provjere. Eksperimentalni razvoj ne uključuje rutinske ili periodične izmjene postojećih proizvoda, proizvodnih linija, proizvodnih procesa, usluga i ostalih postupaka u tijeku, čak i ako te izmjene predstavljaju poboljšanja;
- (k) **„studija izvedivosti”** znači evaluacija i analiza potencijala projekta, čiji je cilj podržati proces donošenja odluka objektivnim i racionalnim otkrivanjem njegovih prednosti i nedostataka, mogućnosti i prijetnji (SWOT) te utvrditi resurse potrebne za njegovu provedbu i u konačnici njegovog izgleda za uspjeh;
- (l) **„potpuna dodjela”** znači da istraživačka organizacija, istraživačka infrastruktura ili javni kupac uživaju sve ekonomske koristi od prava intelektualnog vlasništva zadržavanjem prava da njima neograničeno raspolažu, posebno pravom vlasništva i pravom na licenciju. To može biti i slučaj kada istraživačka organizacija ili istraživačka infrastruktura (javni kupac) odluči sklopiti daljnje ugovore o tim pravima, uključujući njihovo licenciranje partneru uključenom u suradnju (poduzetnicima);
- (m) **„temeljno istraživanje”** znači eksperimentalni ili teorijski rad poduzet prvenstveno kako bi se stekla nova znanja o temeljnim načelima fenomena i vidljivih činjenica, bez predviđene izravne tržišne primjene ili uporabe;
- (n) **„bruto ekvivalent bespovratnog sredstva”** znači iznos potpore ako je dodijeljena u obliku bespovratnog sredstva, prije odbitka poreza ili drugih naknada;
- (o) **„visokokvalificirano osoblje”** znači osoblje sa sveučilišnim obrazovanjem i najmanje pet godina mjerodavnog profesionalnog iskustva, koje može uključivati i doktorsku izobrazbu;
- (p) **„pojedinačna potpora”** znači potpora dodijeljena određenom poduzetniku i uključuje jednokratnu potporu i potporu dodijeljenu na temelju programa potpora;
- (q) **„industrijsko istraživanje”** znači planirano istraživanje ili kritički pregled u cilju stjecanja novih znanja i vještina za razvoj novih proizvoda, procesa ili usluga odnosno za postizanje znatnog poboljšanja postojećih proizvoda, procesa ili usluga. To obuhvaća stvaranje sastavnih dijelova složenih sustava i može uključivati izradu prototipova u laboratorijskom okruženju ili u okruženju sa simuliranim sučeljima postojećih sustava te male pilot-linije ako je to neophodno za industrijsko istraživanje i posebno za provjeru generičke tehnologije;
- (r) **„savjetodavne usluge za inovacije”** znači konzalting, pomoć i usavršavanje u područjima prijenosa znanja, stjecanja, zaštite i iskorištavanja nematerijalne imovine, uporabe standarda i propisa koji ih sadržavaju;
- (s) **„inovacijski klasteri”** znači strukture ili organizirane skupine samostalnih strana (poput inovativnih novoosnovanih poduzeća, malih, srednjih i velikih poduzeća te organizacija za istraživanje i širenje znanja, neprofitnih organizacija i ostalih povezanih gospodarskih subjekata) osnovane u cilju poticanja inovacijskih aktivnosti, što postižu promicanjem dijeljenja objekata i razmjene znanja i stručnosti te učinkovitim doprinosom prijenosu znanja, umrežavanju, širenju informacija i suradnji među poduzećima i drugim organizacijama u klasteru;
- (t) **„usluge podrške inovacijama”** znači osiguravanje uredskog prostora, banaka podataka, knjižnica, istraživanja tržišta, laboratorija, označavanje kvalitete, ispitivanje i certificiranje za potrebe razvoja učinkovitijih proizvoda, procesa ili usluga;

- (u) **„nematerijalna imovina”** znači imovina koja nema fizički ili financijski oblik, na primjer patenti, licencije, znanje i iskustvo ili druga vrsta intelektualnog vlasništva;
- (v) **„prijenos znanja”** znači svaki proces čiji je cilj stjecanje, prikupljanje i dijeljenje eksplicitnog i prešutnog znanja, uključujući vještine i sposobnosti u gospodarskim i negospodarskim djelatnostima poput istraživačke suradnje, konzaltinga, licenciranja, osnivanja novih poduzeća, objavljivanja i mobilnosti istraživača i ostalog osoblja uključenog u te aktivnosti. Uz znanstveno i tehnološko znanje, prijenos znanja uključuje i druge oblike znanja, primjerice znanje o uporabi standarda i propisa koji ih sadržavaju te o uvjetima u stvarnim radnim okruženjima i metodama za inovaciju organizacije poslovanja te upravljanje znanjem povezanim s utvrđivanjem, stjecanjem, zaštitom, obranom i iskorištavanjem nematerijalne imovine;
- (w) **„velika poduzeća”** znači poduzeća koja nisu obuhvaćena definicijom malih i srednjih poduzeća;
- (x) **„neto dodatni troškovi”** znači razlika očekivanih neto sadašnjih vrijednosti projekta ili aktivnosti kojima su dodijeljene potpore i održivog protučinjeničnog ulaganja koje bi korisnik izvršio da nije bilo potpora;
- (y) **„inovacija organizacije poslovanja”** znači provedba nove organizacijske metode u poslovnoj praksi poduzetnika, organizaciji radnog mjesta ili vanjskim odnosima te isključuje promjene koje se temelje na organizacijskim metodama koje poduzetnik već primjenjuje, promjene upravljačke strategije, spajanja i preuzimanja, prestanak uporabe procesa, jednostavnu zamjenu ili proširenje temeljnog kapitala, promjene nastale isključivo kao posljedica promjene faktorskih cijena, prilagođavanje kupcima, lokalizaciju, redovne, sezonske i ostale ciklične promjene te trgovinu novim ili znatno poboljšanim proizvodima;
- (z) **„troškovi osoblja”** znači troškovi istraživača, tehničara i drugog pomoćnog osoblja u mjeri u kojoj su oni zaposleni na odgovarajućem projektu ili aktivnosti;
- (aa) **„predkomercijalna nabava”** znači javna nabava usluga istraživanja i razvoja kada ugovaratelj ili ugovorno tijelo ne preuzima sve rezultate i koristi od ugovora ekskluzivno za uporabu u vlastitim poslovima već ih dijeli s pružateljima pod tržišnim uvjetima. Ugovor, čiji predmet potpada pod najmanje jednu kategoriju istraživanja i razvoja utvrđenu u ovim smjernicama, mora biti ograničenog trajanja i može uključivati razvoj prototipova ili ograničenih količina prvih proizvoda ili usluga u obliku ispitne serije. Kupnja komercijalnih količina proizvoda ili usluga ne smije biti predmet istog ugovora;
- (bb) **„inovacija procesa”** znači provedba novih ili znatno poboljšanih metoda proizvodnje ili isporuke (uključujući znatne promjene u tehnikama, opremi ili softveru), isključujući manje izmjene ili poboljšanja, povećanja proizvodnih kapaciteta ili kapaciteta usluga dodavanjem proizvodnih ili logističkih sustava vrlo sličnih onima koji se već upotrebljavaju, prestanak uporabe procesa, jednostavnu zamjenu ili proširenje temeljnog kapitala, promjene nastale isključivo kao posljedica promjene faktorskih cijena, prilagođavanje kupcima, lokalizaciju, redovne, sezonske i ostale ciklične promjene te trgovinu novim ili znatno poboljšanim proizvodima;
- (cc) **„projekt IR-a”** znači djelovanje koje uključuje aktivnosti koje se protežu na najmanje jednu kategoriju istraživanja i razvoja definiranu u ovim smjernicama, a namijenjeno je ostvarenju nedjeljive zadaće precizne gospodarske, znanstvene ili tehničke prirode s jasno unaprijed definiranim ciljevima. Projekt IR-a može se sastojati od nekoliko radnih paketa, aktivnosti ili usluga i uključuje jasne ciljeve, aktivnosti koje će se provoditi u cilju postizanja tih ciljeva (uključujući očekivane troškove) i konkretne predmete isporuke za utvrđivanje ishoda tih aktivnosti i njihovo uspoređivanje s odgovarajućim ciljevima. Kada se jedan projekt IR-a ili više njih ne mogu jasno razdvojiti jedan od drugog i posebno kada nemaju neovisne mogućnosti za tehnološki uspjeh, smatraju se jednim projektom;
- (dd) **„povratni predujam”** znači zajam za projekt koji se isplaćuje u jednom ili više obroka, a uvjeti njegova povrata ovise o rezultatu projekta;

- (ee) **„organizacija za istraživanje i širenje znanja”** ili „istraživačka organizacija” znači subjekt (poput sveučilišta ili istraživačkih instituta, agencija za prijenos tehnologije, posrednika u inovaciji, fizičkih osoba ili virtualnih kolaborativnih subjekata usmjerenih na istraživanje), bez obzira na njegov pravni status (ustrojstvo na temelju javnog ili privatnog prava) odnosno način financiranja, čiji je prvenstveni cilj neovisno provoditi temeljno istraživanje, industrijsko istraživanje ili eksperimentalni razvoj ili s rezultatima tih djelatnosti upoznati široku javnost predavanjima, objavljivanjem ili prijenosom znanja. Ako taj subjekt obavlja i gospodarske djelatnosti, financiranje, troškovi i prihod od takvih gospodarskih djelatnosti moraju se obračunati posebno. Poduzetnici koji imaju presudan utjecaj na takav subjekt, na primjer kao vlasnici udjela u njemu ili kao njegovi članovi, nemaju povlašteni pristup rezultatima koje subjekt proizvede;
- (ff) **„istraživačka infrastruktura”** znači objekti, resursi i s tim povezane usluge koje znanstvenici upotrebljavaju za provedbu istraživanja u svojem području i koji obuhvaćaju znanstvenu opremu ili komplete instrumenata, resurse koji se temelje na znanju poput zbirka, arhiva ili strukturiranih znanstvenih podataka, pomoćnih infrastruktura koje se temelje na informacijskim i komunikacijskim tehnologijama, poput infrastrukture GRID, računalne, programerske i komunikacijske infrastrukture, te sva druga sredstva jedinstvene prirode koja su bitna za istraživanje. Takve infrastrukture mogu biti „na jednome mjestu” ili „raspodijeljene” (organizirana mreža resursa) ⁽¹⁵⁾;
- (gg) **„upućivanje na rad”** znači privremeno zapošljavanje osoblja kod korisnika, s pravom osoblja na povratak prethodnom poslodavcu;
- (hh) **„mala i srednja poduzeća”** ili „MSP-ovi”, „mala poduzeća” i „srednja poduzeća” znači poduzetnici koji ispunjavaju kriterije propisane u definiciji Tijela o mikropoduzećima, malim poduzećima i srednjim poduzećima ⁽¹⁶⁾;
- (ii) **„početak radova”** ili „početak projekta” znači početak aktivnosti IRI-ja ili prvi sporazum između korisnika i ugovaratelja za provedbu projekta, ovisno o tome što je prvo. Pripremni radovi, primjerice ishođenje dozvola i provođenje studija izvedivosti, ne smatraju se početkom radova;
- (jj) **„materijalna imovina”** znači imovina koja se sastoji od zemljišta, zgrada i postrojenja te strojeva i opreme.

2. DRŽAVNE POTPORE U SMISLU ČLANKA 61. STAVKA 1. SPORAZUMA O EGP-U

16. Svaka mjera koja ispunjava kriterije iz članka 61. stavka 1. Sporazuma o EGP-u u načelu se smatra državnim potporama. Tijelo u ovom odjeljku objašnjava što podrazumijeva pod pojmom potpora u situacijama koje obično nastaju u području IRI-ja, ne dovodeći u pitanje tumačenje Suda Europske unije i Suda EFTA-e.

2.1. Organizacije za istraživanje i širenje znanja i istraživačke infrastrukture kao primatelji državnih potpora

17. Organizacije za istraživanje i širenje znanja („istraživačke organizacije”) i istraživačke infrastrukture primatelji su državnih potpora ako njihovo javno financiranje ispunjava sve uvjete iz članka 61. stavka 1. Sporazuma o EGP-u. U skladu sa sudskom praksom Suda EFTA-e i Suda Europske unije, korisnik mora zadovoljavati uvjete za poduzetnika, ali ti uvjeti ne ovise o njegovu pravnom statusu, odnosno o tome je li osnovan u skladu s javnim ili privatnim pravom, ili o njegovoj ekonomskoj prirodi, odnosno o tome nastoji li ostvariti dobit. Odlučujući je čimbenik za ispunjavanje uvjeta iz definicije poduzetnika činjenica da se on bavi gospodarskom djelatnošću koja se sastoji od ponude proizvoda ili usluga na određenom tržištu ⁽¹⁷⁾.

2.1.1. Javno financiranje negospodarskih djelatnosti

18. U slučaju da se isti subjekt bavi gospodarskim i negospodarskim djelatnostima, javno financiranje negospodarskih djelatnosti neće biti obuhvaćeno člankom 61. stavkom 1. Sporazuma o EGP-u ako je moguće jednoznačno

⁽¹⁵⁾ Vidi članak 2. točku (a) Uredbe Vijeća (EZ) br. 723/2009 od 25. lipnja 2009. o pravnom okviru Zajednice za Konzorcij europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC) (SL L 206, 8.8.2009., str. 1.).

⁽¹⁶⁾ Definicija mikropoduzeća, malih poduzeća i srednjih poduzeća (MSP) (SL L 36, 5.2.2009., str. 62. i Dodatak EGP-u br. 6, 5.2.2009., str. 1.).

⁽¹⁷⁾ Predmet 118/85 Komisija protiv Italije [1987.] ERS 2599, točka 7.; predmet C-35/96 Komisija protiv Italije [1998.] ERS I-3851, točka 36.; predmet C-309/99 Wouters [2002.] ERS I-1577 točka 46.

odvojiti dvije vrste djelatnosti, njihove troškove, financiranje i prihode kako bi se djelotvorno izbjeglo unakrsno subvencioniranje gospodarske djelatnosti. Kao dokaz o prikladnoj raspodjeli troškova, financijskih sredstava i prihoda mogu služiti godišnji financijski izvještaji mjerodavnog subjekta.

19. Tijelo smatra da su sljedeće djelatnosti općenito negospodarske:

(a) primarne aktivnosti istraživačkih organizacija i istraživačkih infrastruktura, posebno:

- edukacija u svrhu većeg broja kvalificiranijih ljudskih resursa. U skladu sa sudskom praksom ⁽¹⁸⁾ i praksom donošenja odluka Tijela i Komisije ⁽¹⁹⁾ i kako je Tijelo objasnilo u svojim komunikacijama o državnim potporama ⁽²⁰⁾, javno obrazovanje organizirano u okviru nacionalnog obrazovnog sustava, koje uglavnom ili u potpunosti financira država i pod nadzorom je države, smatra se negospodarskom djelatnosti ⁽²¹⁾,
- neovisno IR za više znanja i bolje razumijevanje, uključujući kolaborativni IR pri kojem istraživačke organizacije ili istraživačka infrastruktura učinkovito surađuju ⁽²²⁾,
- neisključivo i nediskriminacijsko širenje rezultata istraživanja, primjerice podučavanjem, bazama podataka s otvorenim pristupom, otvorenim publikacijama ili računalnim programima s otvorenim kodom.

(b) aktivnosti prijenosa znanja, ako ih izvršava istraživačka organizacija ili istraživačka infrastruktura (uključujući njihove odjele ili podružnice) ili se izvršavaju zajedno s takvim tijelima ili u ime drugih takvih subjekata, pri čemu se sav prihod od takvih aktivnosti ponovno ulaže u primarne aktivnosti istraživačke organizacije ili istraživačke infrastrukture. Negospodarska priroda takvih djelatnosti ne dovodi se u pitanje ugovaranjem pružanja odgovarajućih usluga trećim stranama s pomoću otvorenih natječaja.

20. Ako se infrastruktura istraživačke organizacije ili istraživačke infrastrukture upotrebljava za gospodarske i negospodarske djelatnosti, na javno financiranje primjenjuju se pravila o državnim potporama samo u mjeri u kojoj se njime pokrivaju troškovi povezani s gospodarskim djelatnostima ⁽²³⁾. Ako se određena istraživačka organizacija ili istraživačka infrastruktura upotrebljava gotovo isključivo za negospodarsku djelatnost, njezino financiranje može biti u potpunosti isključeno iz područja primjene pravila o državnim potporama, pod uvjetom da je gospodarska upotreba isključivo pomoćna djelatnost, odnosno odgovara djelatnosti koja je izravno povezana s radom istraživačke organizacije ili istraživačke infrastrukture i neophodna za taj rad ili je neodvojivo povezana s njihovom glavnom negospodarskom upotrebom, a opseg joj je ograničen. Za potrebe ovih smjernica, Tijelo će smatrati da je to slučaj ako gospodarske djelatnosti troše potpuno jednaka uložena sredstva (primjerice materijal, oprema, radna snaga i fiksni kapital) kao i negospodarske djelatnosti, a kapaciteti koji se svake godine dodjeljuju tim gospodarskim djelatnostima ne premašuju 20 % ukupnih godišnjih kapaciteta predmetnog subjekta.

2.1.2. Javno financiranje gospodarskih djelatnosti

21. Ne dovodeći u pitanje točku 20., ako se istraživačke organizacije ili istraživačke infrastrukture upotrebljavaju za obavljanje gospodarskih djelatnosti, primjerice iznajmljivanjem opreme ili laboratorija poduzetnicima, pružanjem usluga poduzetnicima ili provođenjem ugovorenog istraživanja, javno financiranje takvih gospodarskih djelatnosti općenito se smatra državnim potporama.

⁽¹⁸⁾ Predmet C-263/86 *Humble i Edel* [1988.] ERS I-5365, točke 9. do 10., 15. do 18.; predmet C-309/92 *C-109/92 Wirth* [1993.] ERS I-06447, točka 15.; i presuda Suda EFTA-e od 21. veljače 2008. u predmetu E-5/07 *Private Barnehagers Landsforbund*, Izvješće Suda EFTA-e [2008.] str. 62.

⁽¹⁹⁾ Vidi na primjer predmete NN54/2006, *Přerov logistics College*, i N 343/2008, *Individual aid to the College of Nyíregyháza for the development of the Partium Knowledge Centre*.

⁽²⁰⁾ Vidi točke 26. do 29. smjernica o primjeni pravila o državnim potporama na naknadu koja se dodjeljuje za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (SL L 161, 13.6.2013., str. 12. i Dodatak EGP-u br. 34, 13.6.2013., str. 1.).

⁽²¹⁾ Izobrazba radne snage, u smislu pravila države potpore za potporu za izobrazbu, ne zadovoljava uvjete za negospodarsku primarnu aktivnost istraživačkih organizacija.

⁽²²⁾ Pružanje usluga IR-a i IR koje se obavlja u ime poduzetnika ne smatraju se neovisnim IR-om.

⁽²³⁾ Ako se istraživačka organizacija ili istraživačka infrastruktura financira iz javnih i privatnih izvora, Tijelo smatra da je to slučaj ako udio javnih sredstava dodijeljenih predmetnom subjektu za određeno računovodstveno razdoblje premašuje troškove negospodarskih djelatnosti nastalih u istom razdoblju.

22. Međutim Tijelo ne smatra istraživačku organizaciju ili istraživačku infrastrukturu korisnikom državnih potpora ako djeluje samo kao posrednik koji krajnjim primateljima prenosi ukupan iznos javnog financiranja i korist stečenu takvim financiranjem. To je općenito slučaj ako:
- (a) javno financiranje i korist stečena takvim financiranjem mogu se mjeriti i dokazati i postoji odgovarajući mehanizam kojim se može osigurati da se oni potpuno prenesu na krajnje korisnike, na primjer smanjivanjem cijena; i
  - (b) posredniku se ne dodjeljuje nikakva daljnja korist jer se bira na temelju otvorenog natječaja ili jer je javno financiranje dostupno svim subjektima koji zadovoljavaju nužne objektivne uvjete, što znači da korisnici, kao krajnji primatelji, imaju pravo dobiti istovjetne usluge od bilo kojeg odgovarajućeg posrednika.
23. Ako su ispunjeni uvjeti iz točke 22., pravila o državnim potporama primjenjuju se na razini krajnjih korisnika.

2.2. Neizravne državne potpore poduzetnicima preko javno financiranih organizacija za istraživanje i širenje znanja i istraživačkih infrastruktura

24. Na pitanje mogu li i pod kojim uvjetima poduzetnici ostvariti prednost u smislu članka 61. stavka 1. Sporazuma o EGP-u u slučaju ugovorenih istraživanja ili usluga istraživanja koje pruža istraživačka organizacija ili istraživačka infrastruktura te u slučajevima suradnje s istraživačkom organizacijom ili istraživačkom infrastrukturom mora se odgovoriti u skladu s općim načelima o državnim potporama. U tu svrhu može biti posebno potrebno ocijeniti može li se postupanje istraživačke organizacije ili istraživačke infrastrukture pripisati državi ⁽²⁴⁾.

2.2.1. Istraživanje u ime poduzetnika (ugovorena istraživanja ili usluge istraživanja)

25. Ako istraživačka organizacija ili istraživačka infrastruktura obavlja ugovoreno istraživanje ili pruža uslugu istraživanja poduzetniku, koji obično određuje uvjete ugovora, posjeduje rezultate istraživačkih aktivnosti i snosi rizik neuspjeha, obično se na poduzetnika ne prenose državne potpore ako istraživačka organizacija ili istraživačka infrastruktura zaprimi uplatu odgovarajuće naknade za svoje usluge, posebno ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:
- (a) istraživačka organizacija ili istraživačka infrastruktura pruža svoju uslugu po tržišnoj cijeni ⁽²⁵⁾; ili
  - (b) ako nema tržišne cijene, istraživačka organizacija ili istraživačka infrastruktura pruža svoje usluge po cijeni koja:
    - odražava ukupne troškove usluge i općenito uključuje maržu utvrđenu upućivanjem na marže koje poduzetnici koji djeluju u tom sektoru obično primjenjuju za predmetnu uslugu, ili
    - je rezultat pregovora po tržišnim uvjetima u kojima istraživačka organizacija ili istraživačka infrastruktura, kao pružatelj usluga, pregovara kako bi stekla maksimalnu ekonomsku korist u trenutku sklapanja ugovora i pokriva barem njegove marginalne troškove.
26. Ako vlasništvo nad pravima intelektualnog vlasništva ili prava pristupa pravima intelektualnog vlasništva („PIV”) ima istraživačka organizacija ili istraživačka infrastruktura, njihova se tržišna vrijednost može oduzeti od cijene koja se plaća za predmetne usluge.

⁽²⁴⁾ Vidi predmet C-482/99 *Francuska protiv Komisije*, [2002.] ERS I-4397, točka 24.

⁽²⁵⁾ Ako istraživačka organizacija ili istraživačka infrastruktura pruža određenu uslugu istraživanja ili prvi put obavlja ugovoreno istraživanje u ime određenog poduzetnika, probno i u točno određenom vremenskom razdoblju, Tijelo obično naplaćenu cijenu smatra tržišnom cijenom ako je usluga istraživanja ili ugovoreno istraživanje jedinstvena i ako je očito da ne postoji tržište za tu uslugu.

2.2.2. Suradnja s poduzetnicima

27. Smatra se da se projekt provodi učinkovitom suradnjom ako najmanje dvije neovisne stranke nastoje ostvariti zajednički cilj na temelju podjele rada te zajednički utvrđuju njegov opseg, sudjeluju u njegovoj izradi, pridonose njegovoj provedbi te dijele njegove financijske, tehnološke, znanstvene i druge rizike te rezultate. Jedna stranka ili više njih može snositi cjelokupne troškove projekta te tako smanjiti financijski rizik projekta za druge stranke. Uvjeti projekta suradnje, posebno u vezi s doprinosom njegovim troškovima, dijeljenjem rizika i rezultata, širenjem rezultata te pristupom pravima intelektualnog vlasništva i pravilima za njihovu dodjelu, moraju se dogovoriti prije početka projekta ⁽²⁶⁾. Ugovoreno istraživanje i pružanje usluga istraživanja ne smatraju se oblicima suradnje.
28. U slučaju projekata suradnje koje zajednički provode poduzetnici i istraživačke organizacije ili istraživačke infrastrukture, Tijelo smatra da se uključenim poduzetnicima ne dodjeljuju neizravne državne potpore preko tih subjekata zbog povoljnih uvjeta suradnje ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:
- (a) uključeno poduzeće snosi sveukupne troškove projekta; ili
  - (b) rezultati suradnje iz kojih ne proizlaze prava intelektualnog vlasništva mogu se širiti, a sva prava intelektualnog vlasništva koja proizlaze iz aktivnosti istraživačkih organizacija ili istraživačkih infrastrukture u potpunosti se pripisuju tim subjektima; ili
  - (c) sva prava intelektualnog vlasništva koja proizlaze iz projekta te povezana prava pristupa dodjeljuju se različitim partnerima u suradnji na način koji prikladno odražava njihove radne pakete, doprinose i interese; ili
  - (d) istraživačke organizacije ili istraživačke infrastrukture dobivaju naknadu koja je istovjetna tržišnoj cijeni za prava intelektualnog vlasništva koja proizlaze iz njihovih aktivnosti i koja se prenose na uključene poduzetnike ili se tim poduzetnicima dodjeljuju prava pristupa tim pravima. Ukupan iznos vrijednosti doprinosa, financijskog i nefinancijskog, uključenih poduzetnika troškovima aktivnosti istraživačkih organizacija ili istraživačkih infrastrukture koje su dovele do predmetnog prava intelektualnog vlasništva, mogu se oduzeti od te naknade.
29. Za potrebe točke 28. podtočke (d) Tijelo smatra da je primljena naknada istovjetna tržišnoj cijeni ako predmetnim istraživačkim organizacijama ili istraživačkim infrastrukturama omogućuje da uživaju ukupnu ekonomsku korist od tih prava kada je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:
- (a) iznos naknade utvrđen je na temelju otvorenog, transparentnog i nediskriminirajućeg konkurentnog postupka prodaje; ili
  - (b) neovisnom ocjenom stručnjaka potvrđeno je da je iznos naknade barem istovjetan tržišnoj cijeni; ili
  - (c) istraživačka organizacija ili istraživačka infrastruktura, kao prodavatelj, može dokazati da je učinkovito dogovorila naknadu, po tržišnim uvjetima, kako bi stekla maksimalnu ekonomsku korist u trenutku sklapanja ugovora, uzimajući u obzir svoje zakonom propisane ciljeve; ili
  - (d) u slučajevima kada je u ugovoru o suradnji predviđeno pravo prvootkupa uključenog poduzetnika koje se odnosi na prava intelektualnog vlasništva koje su proizvele uključene istraživačke organizacije ili istraživačke infrastrukture, ako ti subjekti imaju recipročno pravo od trećih strana tražiti ekonomski povoljnije ponude tako da uključeni poduzetnik svoju ponudu mora izjednačiti s njihovom.
30. Ako nije ispunjen ni jedan od uvjeta iz točke 28., ukupna vrijednost doprinosa istraživačkih organizacija ili istraživačkih infrastrukture projektu smatra se prednošću za uključene poduzetnike, na koju se primjenjuju pravila o državnim potporama.

⁽²⁶⁾ To ne uključuje konačne dogovore o tržišnoj vrijednosti iz toga proizašlih prava intelektualnog vlasništva i vrijednost doprinosa projektu.

2.3. Javna nabava usluga istraživanja i razvoja

31. Javni kupci mogu nabavljati usluge istraživanja i razvoja od poduzetnika ekskluzivnim razvojem ili predkomercijalnim postupcima nabave ⁽²⁷⁾.
32. Ako se otvoreni postupak javne nabave izvršava u skladu s primjenjivim direktivama ⁽²⁸⁾, Tijelo općenito smatra da poduzetnicima koji pružaju odgovarajuće usluge nisu dodijeljene državne potpore u smislu članka 61. stavka 1. Sporazuma o EGP-u ⁽²⁹⁾.
33. U svim drugim slučajevima, uključujući predkomercijalnu nabavu, Tijelo smatra da poduzetnicima nisu dodijeljene državne potpore kada cijena plaćena za predmetne usluge u potpunosti odražava tržišnu vrijednost koristi koje je dobio javni kupac i rizike koje preuzimaju uključeni pružatelji, posebno kada su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
- (a) postupak odabira je otvoren, transparentan i nediskriminirajući te se temelji na objektivnim kriterijima odabira i dodjele koji su određeni prije postupka dostavljanja ponuda;
  - (b) predviđene ugovorne odredbe u kojima su opisana sva prava i obveze stranaka, uključujući odredbe u pogledu prava intelektualnog vlasništva, stavljene su na raspolaganje zainteresiranim ponuditeljima prije postupka dostavljanja ponuda;
  - (c) ni jedan od pružatelja koji sudjeluju u nabavi nema povlašteni tretman pri dostavi komercijalnih količina konačnih proizvoda ili usluga javnom kupcu u predmetnoj državi EFTA-e ⁽³⁰⁾; i
  - (d) zadovoljen je jedan od sljedećih uvjeta:
    - svi rezultati koji ne dovode do prava intelektualnog vlasništva mogu se širiti, na primjer objavom, podučavanjem ili doprinosom normizacijskim tijelima tako da se drugim poduzetnicima omogući njihova reprodukcija, a sva prava intelektualnog vlasništva dodjeljuju se javnom kupcu; ili
    - svaki pružatelj usluga kojem se dodjeljuju rezultati iz kojih proizlaze prava intelektualnog vlasništva mora javnom kupcu besplatno dati neograničen pristup tim rezultatima i dati pristup trećim stranama, primjerice s pomoću neisključivih licencija, po tržišnim uvjetima.
34. Ako uvjeti iz točke 33. nisu ispunjeni, države EFTA-e mogu se osloniti na pojedinačnu ocjenu uvjeta ugovora između javnog kupca i poduzetnika, ne dovodeći u pitanje opću obvezu obavješćivanja o potporama za IRI u skladu s člankom 1. stavkom 3. dijela I. Protokola 3. uz Sporazum o nadzoru i sudu.

⁽²⁷⁾ Vidi Komunikaciju i povezani radni dokument službi – Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Predkomercijalna nabava: poticanje inovacija u cilju osiguranja održivih visokokvalitetnih javnih usluga u Europi”, COM(2007) 799 završna verzija, 14.12.2007.

⁽²⁸⁾ Vidi članak 27. Direktive 2014/24/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o javnoj nabavi, koja još nije ugrađena u Sporazum o EGP-u, i o stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 65.), ugrađene u Prilog XVI. (Javna nabava) Sporazumu o EGP-u kao točka 2. Odlukom Zajedničkog odbora EGP-a br. 68/2006 od 2.6.2006. (SL L 245, 7.9.2006., str. 22. i Dodatak EGP-u br. 44, 7.9.2006., str. 18.) i članak 45. Direktive 2014/25/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o nabavi subjekata koji djeluju u sektoru vodnog gospodarstva, energetskom i prometnom sektoru te sektoru poštanskih usluga, koja još nije ugrađena u Sporazum o EGP-u, i stavljanju izvan snage Direktive 2004/17/EZ (SL L 94, 28.3.2014., str. 243.), ugrađene u Prilog XVI. (Javna nabava) Sporazumu o EGP-u kao točka 4. Odlukom Zajedničkog vijeća br. 68/2006 od 2.6.2006. (SL L 245, 7.9.2006., str. 22. i Dodatak EGP-u br. 44, 7.9.2006., str. 18.). Isto tako, u slučaju ograničenog postupka u smislu članka 28. Direktive 2014/24/EU i članka 46. Direktive 2014/25/EU, Tijelo smatra da poduzetnicima nisu dodijeljene državne potpore osim ako su zainteresirani pružatelji bez valjanih razloga spriječeni da sudjeluju u postupku nabave.

⁽²⁹⁾ To je slučaj i kada javni kupci nabavljaju inovativna rješenja koja su rezultat prethodne nabave IR-a ili proizvode i usluge koji nisu rezultat IR-a, a koji trebaju imati razinu učinkovitosti koja zahtijeva inovaciju proizvoda, procesa ili organizacije poslovanja.

⁽³⁰⁾ Ne dovodeći u pitanje postupke kojima su obuhvaćeni razvoj i naknadna kupnja jedinstvenih ili specijaliziranih proizvoda ili usluga.

3. ZAJEDNIČKA NAČELA PROCJENE

35. U cilju procjene može li se prijavljena mjera potpore smatrati spojivom s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u, Tijelo općenito analizira je li mjera osmišljena tako da osigurava da pozitivni učinak potpora na cilj od zajedničkog interesa premašuje njezine moguće negativne učinke na trgovinu i tržišno natjecanje.
36. U Komunikaciji Komisije o modernizaciji državnih potpora od 8. svibnja 2012. poziva se na utvrđivanje i definiranje zajedničkih načela primjenjivih na ocjenu spojivosti svih mjera potpore. Tijelo uvažava ta zajednička načela te će smatrati da je mjera potpore spojiva s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u samo ako zadovoljava jedan od sljedećih kriterija:
- (a) *doprinos jasno definiranom cilju od zajedničkog interesa*: mjera državne potpore mora težiti cilju od zajedničkog interesa u skladu s člankom 61. stavkom 3. Sporazuma o EGP-u (odjeljak 4.1.);
  - (b) *potreba za intervencijom države*: mjera državne potpore mora biti usmjerena na situaciju u kojoj potpora može donijeti materijalno poboljšanje koje tržište ne može samo ostvariti, na primjer ispravljanjem tržišnog nedostatka ili rješavanjem problema s kapitalom ili kohezijom (odjeljak 4.2.);
  - (c) *primjerenost mjere potpore*: predložena mjera potpore mora biti primjeren instrument politike namijenjen ostvarenju cilja od zajedničkog interesa (odjeljak 4.3.);
  - (d) *poticajni učinak*: potporom se mora promijeniti ponašanje predmetnih poduzetnika tako da se oni bave dodatnom aktivnosti kojom se ne bi bavili bez potpore ili bi se njome bavili na ograničen ili drukčiji način odnosno na ograničenoj ili drukčijoj lokaciji (odjeljak 4.4.);
  - (e) *razmjernost potpore (minimalna količina potpore)*: iznos i intenzitet potpore moraju biti ograničeni na minimalnu potporu koja je potrebna za poticanje dodatnih ulaganja ili aktivnosti predmetnog poduzetnika (odjeljak 4.5.);
  - (f) *izbjegavanje neopravdanih negativnih učinaka na tržišno natjecanje i trgovinu među ugovornim strankama*: negativni učinci potpore moraju biti dovoljno ograničeni kako bi ukupna bilanca mjere bila pozitivna (odjeljak 4.6.);
  - (g) *transparentnost potpore*: države EFTA-e, Tijelo, gospodarski subjekti i javnost moraju imati jednostavan pristup svim relevantnim aktima i važnim informacijama o potpori koja je dodijeljena u skladu s njima (odjeljak 4.7.).
37. U odnosu na ukupnu bilancu određenih kategorija programâ potpora može se primijeniti zahtjev *ex-post* evaluacije kako je opisano u odjeljku 5. U takvim slučajevima Tijelo može ograničiti trajanje tih programa (obično do najviše četiri godine) uz mogućnost ponovnog obavješćivanja o njihovu produženju.
38. Ako mjera državne potpore ili njezini uvjeti (uključujući način njezina financiranja kada je on sastavni dio mjere) podrazumijevaju neizbježnu povredu Sporazuma o EGP-u, potpora se ne može proglasiti spojivom s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u ⁽³¹⁾.
39. Pri ocjenjivanju spojivosti svih pojedinačnih potpora s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u, Tijelo uzima u obzir sve postupke koji se odnose na povrede članka 53. ili članka 54. Sporazuma o EGP-u koji se mogu odnositi na korisnika potpora i koji mogu biti važni za ocjenjivanje potpore u skladu s člankom 61. stavkom 3 Sporazuma o EGP-u ⁽³²⁾.

4. OCJENA SPOJIVOSTI POTPORA ZA IRI

40. Državne potpore za IRI spojive su s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u u smislu članka 61. stavka 3. točke (c) Sporazuma o EGP-u ako, na osnovi zajedničkih načela za ocjenjivanje iz odjeljka 3., dovode do povećanja aktivnosti IRI-ja bez nepovoljnog utjecaja na uvjete trgovanja na način suprotan zajedničkom interesu.

⁽³¹⁾ Vidi na primjer predmet C-156/98 *Njemačka protiv Komisije* [2000.] ERS I6857, točka 78. i predmet C-333/07 *Régie Networks protiv Rhone Alpes Bourgogne* [2008.] ERS I10807, točke 94. do 116.

⁽³²⁾ Vidi predmet C-225/91 *Matra protiv Komisije*, [1993.] ERS I-3203, točka 42.

41. Tijelo u ovom odjeljku objašnjava kako će primjenjivati ta zajednička načela za ocjenjivanje i, ako je primjenjivo, propisuje posebne uvjete za programe potpora i dodatne uvjete za pojedinačne potpore koje podliježu obvezi obavješćivanja ⁽³³⁾.

4.1. Doprinos jasno definiranom cilju od zajedničkog interesa

4.1.1. Opći uvjeti

42. Opći cilj potpora za IRI jest promicanje istraživanja i razvoja i inovacija u EGP-u. Pritom bi potpore za IRI omogućavanjem pametnog, održivog i uključivog rasta trebale pridonositi ostvarenju ciljeva na koje Komisija upućuje u svojoj strategiji Europa 2020.
43. Države EFTA-e koje razmatraju dodjelu državnih potpora za IRI moraju jasno definirati cilj koji nastoje ostvariti i posebno objasniti kako se mjerom planira promicati IRI.
44. U odnosu na programe potpora koji podliježu obvezi obavješćivanja („programi potpora koje se moraju prijaviti”), Tijelo podržava mjere potpore koje su sastavni dio sveobuhvatnog programa ili akcijskog plana za promicanje aktivnosti IRI-ja ili strategija pametne specijalizacije, a popraćene su strogim evaluacijama sličnih prethodnih mjera potpore kojima je dokazana njihova učinkovitost.
45. Kad je riječ o državnim potporama koje se dodjeljuju projektima ili aktivnostima koji se i financiraju i iz jednog od programa Unije ugrađenog u Sporazum o EGP-u ⁽³⁴⁾, Tijelo će smatrati da je utvrđen doprinos dobro definiranom cilju od zajedničkog interesa.

4.1.2. Dodatni uvjeti za pojedinačne potpore

46. Kako bi dokazale da pojedinačna potpora koja podliježe obvezi prijavljivanja („pojedinačna potpora koja se mora prijaviti”) pridonosi ostvarenju veće razine aktivnosti IRI-ja, države EFTA-e mogu se koristiti sljedećim pokazateljima, zajedno s drugim važnim kvalitativnim ili kvantitativnim elementima:
- (a) *povećanje obujma projekta*: povećanje ukupnih troškova projekta (bez smanjenja u potrošnji korisnika potpore u usporedbi sa situacijom bez potpore); povećanje broja ljudi koji rade na aktivnostima IRI-ja;
  - (b) *povećanje područja primjene projekta*: povećanje broja očekivanih rezultata projekta; povećanje stupnja ambicioznosti projekta, što se dokazuje većim brojem partnera koji u tome sudjeluju, većom vjerojatnošću znanstvenog ili tehnološkog otkrića ili većim rizikom od neuspjeha (što je povezano s dugoročnom prirodom projekta i nesigurnošću povezanom s njegovim rezultatima);
  - (c) *povećanje brzine projekta*: projekt je moguće dovršiti u kraćem roku u usporedbi s vremenom koje je potrebno za dovršetak istog projekta bez potpore;
  - (d) *povećanje ukupnog iznosa potrošenih sredstava*: povećanje ukupne potrošnje za korisnika potpora za IRI, u apsolutnim vrijednostima ili kao udio u prometu; promjene proračuna dodijeljenog projektu (bez odgovarajućeg smanjenja proračuna dodijeljenog drugim projektima).
47. Kako bi zaključilo da se potporama pridonosi povećanju razine IRI-ja u EGP-u, Tijelo ne uzima u obzir samo neto povećanje IRI-ja koje provodi poduzetnik, već i doprinos potpora ukupnom povećanju potrošnje za IRI u predmetnom sektoru, kao i poboljšanje situacije u EGP-u povezane s IRI-jem u međunarodnom kontekstu. Prema mjerama potpore za koje je predviđena javno dostupna *ex-post* evaluacija njihova doprinosa zajedničkom interesu zauzima se pozitivan stav.

⁽³³⁾ Uvjeti spojivosti utvrđeni u Uredbi o općem skupnom izuzeću i dalje se u potpunosti primjenjuju na sve druge slučajeve pojedinačnih potpora, uključujući slučajeve kada se takve potpore dodjeljuju na temelju programa potpora koji podliježu obvezi obavješćivanja.

⁽³⁴⁾ Vidi bilješku 7.

4.2. Potreba za intervencijom države

4.2.1. Opći uvjeti

48. Kako je objašnjeno u odjeljku 3., državne potpore mogu se pokazati potrebnima kako bi se povećao IRI u EGP-u u okolnostima kada tržište samo po sebi ne može ostvariti učinkovite rezultate. Kako bi se ocijenilo jesu li državne potpore učinkovite pri ostvarivanju cilja od zajedničkog interesa, potrebno je prvo utvrditi problem koji treba riješiti. Državne potpore trebale bi biti usmjerene na okolnosti u kojima se njima može ostvariti materijalno poboljšanje koje tržište ne može ostvariti samo. Države EFTA-e trebale bi objasniti kako se mjerom potpore može učinkovito ublažiti tržišni nedostatak povezan s ostvarenjem cilja od zajedničkog interesa bez te potpore.
49. IRI se odvija s pomoću niza aktivnosti na višem, prethodnom stupnju mnogih tržišta proizvodnje i koje se za razvoj potpuno novih ili poboljšanje postojećih proizvoda, usluga i procesa na tim tržištima proizvoda koriste raspoloživim kapacitetima i time potiču gospodarski rast, pridonose teritorijalnoj i socijalnoj koheziji te promiču opće potrošačke interese. Međutim, uzimajući u obzir raspoložive kapacitete IRI-ja, tržišni nedostaci mogu spriječiti postizanje optimalnog rezultata i za posljedicu imati neučinkovite rezultate i to iz sljedećih razloga:

- **pozitivni vanjski učinci/prelijevanje znanja:** IRI često donosi koristi za društvo u obliku pozitivnih učinaka prelijevanja, na primjer prelijevanje znanja ili više prilika za druge gospodarske subjekte da razviju komplementarne proizvode i usluge. Međutim, ostanu li prepušteni tržištu, veliki broj projekata mogao bi iz perspektive privatnoga gospodarstva imati neprofitabilan povrat od ulaganja, iako bi ti isti projekti mogli biti od koristi za društvo, i to stoga što poduzetnici koji teže stvaranju dobiti ne mogu ostvariti dovoljnu korist od svojih aktivnosti kada odlučuju o tome u kojoj će se mjeri baviti IRI-jem. Državnim potporama stoga se može pridonijeti provedbi projekata koji donose ukupnu društvenu ili gospodarsku korist i koji se inače ne bi provodili.

Međutim nisu ni sve koristi aktivnosti IRI-ja vanjski učinci, a ni samo postojanje vanjskih učinaka automatski ne znači da su državne potpore spojive s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u. Potrošači su općenito voljni platiti za izravne koristi novih proizvoda i usluga dok poduzeća mogu imati koristi od svojih ulaganja s pomoću drugih postojećih instrumenata, poput prava intelektualnog vlasništva. Međutim u nekim slučajevima ta sredstva nisu savršena i ostavljaju preostali tržišni nedostatak koji se može ispraviti s pomoću državnih potpora. Na primjer, kad je riječ o temeljnom istraživanju, čest je argument da je ponekad teško drugima onemogućiti pristup rezultatima nekih aktivnosti, koje stoga mogu imati obilježje javnog dobra. S druge strane, konkretnije znanje povezano s proizvodnjom često može biti dobro zaštićeno, primjerice patentima, što izumitelju omogućuje da dobije veći povrat od svojeg izuma,

- **nepotpune i asimetrične informacije:** aktivnosti IRI-ja obilježava visok stupanj nesigurnosti. U određenim okolnostima, zbog nepotpunih i/ili asimetričnih informacija, privatni ulagatelji nerado financiraju vrijedne projekte, a visokokvalificirano stručno osoblje nije upoznato s mogućnostima zapošljavanja kod poduzetnika koji se bave inovacijama. To može dovesti do neodgovarajuće raspodjele ljudskih i financijskih resursa zbog čega je nemoguće provesti projekte koji mogu biti vrijedni za društvo ili gospodarstvo.

U određenim slučajevima nepotpune i asimetrične informacije mogu onemogućavati pristup financiranju. Međutim nepotpune informacije i prisutnost rizika ne opravdavaju automatski potrebu za državnim potporama. Projekti s nižim privatnim povratom od ulaganja koji se ne financiraju mogu biti znak učinkovitosti tržišta. Osim toga, rizik je dio svake poslovne aktivnosti i sam po sebi nije tržišni nedostatak. Međutim u kontekstu asimetričnih informacija, problem financiranja može se pogoršati rizikom,

- **nedostaci u koordinaciji i umrežavanju:** sposobnost poduzetnika u pogledu uzajamne koordinacije ili interakcije u cilju provedbe IRI-ja može biti ugrožena iz raznih razloga, uključujući poteškoće u koordinaciji velikog broja uključenih partnera ako neki od njih imaju drukčije interese, probleme u izradi ugovora i poteškoće u koordinaciji suradnje zbog, primjerice, dijeljenja osjetljivih informacija.

4.2.2. Dodatni uvjeti za pojedinačne potpore

50. Dok određeni tržišni nedostaci mogu ugroziti ukupnu razinu IRI-ja u EGP-u, oni ne utječu u jednakoj mjeri na sva poduzeća i sektore u gospodarstvu. Zbog toga bi države EFTA-e, za pojedinačne državne potpore koje se moraju prijaviti, morale dostaviti dostatne informacije o tome odnose li se potpore na opći nedostatak na tržištu povezan s IRI-jem u EGP-u, ili na poseban tržišni nedostatak koji se odnosi, primjerice, na određeni sektor ili dio poslovanja.
51. Ovisno o tome koji se posebni tržišni nedostaci nastoje ukloniti, Tijelo će u obzir uzeti sljedeće elemente:
- **preljevavanje znanja:** predviđena razina širenja znanja; posebnost stvorenog znanja; dostupnost zaštite prava intelektualnog vlasništva; stupanj komplementarnosti s drugim proizvodima i uslugama,
  - **nepotpune i asimetrične informacije:** razina rizika i složenosti aktivnosti IRI-ja; potreba za vanjskim financiranjem, obilježja primatelja potpora povezana s pristupom vanjskom financiranju,
  - **nedostatna koordinacija:** broj poduzeća koja surađuju; intenzitet suradnje; različiti interesi među partnerima koji surađuju; problemi pri izradi ugovora; problemi u koordinaciji suradnje.
52. U svojoj analizi navodnog nedostatka na tržištu Tijelo posebno uzima u obzir dostupne sektorske usporedbe i druge studije, koje bi trebala dostaviti predmetna država EFTA-e.
53. Pri obavješćivanju o ulaganju ili operativnoj potpori za klastere, države EFTA-e moraju dostaviti podatke o planiranoj ili očekivanoj specijalizaciji inovacijskog klastera, postojećem regionalnom potencijalu i prisutnosti klastera sa sličnom svrhom u EGP-u.
54. Kad je riječ o državnim potporama koje se dodjeljuju projektima ili aktivnostima koje se i financiraju i iz jednog od programa Unije ugrađenog u Sporazum o EGP-u ⁽³⁵⁾, Tijelo će smatrati da je utvrđena potreba za državnom intervencijom.
55. S druge strane, ako se državne potpore dodjeljuju za projekte ili aktivnosti koji su, s obzirom na tehnološki sadržaj, razinu rizika i veličinu, slični onima koji su već provedeni u EGP-u po tržišnim uvjetima, Tijelo u načelu pretpostavlja da nema tržišnog nedostatka te će tražiti dodatne dokaze i opravdanje potrebe za državnom intervencijom.

4.3. Primjerenost mjere potpore

4.3.1. Primjerenost u odnosu na alternativne instrumente politike

56. Državne potpore nisu jedini instrument politike koji je dostupan državama EFTA-e za promicanje aktivnosti IRI-ja. Važno je imati na umu da mogu postojati drugi prikladniji instrumenti, primjerice mjere na strani potražnje koje uključuju propise, javnu nabavu ili normizaciju te povećanje financiranja javnog istraživanja i obrazovanja i opće porezne mjere. Primjerenost instrumenta politike u određenom slučaju najčešće je povezana s prirodom problema koji treba riješiti. Na primjer, smanjivanje tržišnih zapreka može se pokazati primjerenijim nego državne potpore kada se žele riješiti poteškoće koje ima novi sudionik na tržištu u pristupu odgovarajućim rezultatima IRI-ja. Povećana ulaganja u obrazovanje u slučaju nedostatka kvalificiranog osoblja mogu biti primjerenija od dodjela državnih potpora.
57. Državne potpore za IRI mogu se odobriti kao izuzetak od opće zabrane dodjele državnih potpora ako je to potrebno za postizanje cilja od zajedničkog interesa. Važan element u tom pogledu stoga je činjenica mogu li se i u kojoj mjeri državne potpore za IRI smatrati primjerenim instrumentom za povećanje aktivnosti IRI-ja, s obzirom na to da se drugim instrumentima koji manje narušavaju tržišno natjecanje mogu postići isti rezultati.

⁽³⁵⁾ Vidi bilješku 7.

58. U svojoj analizi spojivosti Tijelo posebno uzima u obzir svaku ocjenu učinka predložene mjere koju je provela predmetna država EFTA-e. Mjere za koje su države EFTA-e razmatrale i druge moguće instrumente i za koje su prednosti uporabe selektivnog instrumenta poput državnih potpora utvrđene i dostavljene Tijelu, smatraju se primjerenim instrumentom.
59. Kad je riječ o državnim potporama koje se dodjeljuju projektima ili aktivnostima koje se financiraju i iz jednog od programa Unije ugrađenog u Sporazum o EGP-u ⁽³⁶⁾, Tijelo će smatrati da je utvrđena primjerenost mjere potpore.

4.3.2. Primjerenost u odnosu na druge instrumente potpore

60. Državne potpore za IRI mogu se dodijeliti u različitim oblicima. Stoga bi države EFTA-e trebale osigurati da se potpora dodjeljuje u obliku koji će vjerojatno uzrokovati najmanje narušavanja tržišnog natjecanja i trgovine. U tom smislu, ako se potpore dodjeljuju u oblicima koji donose izravnu financijsku korist (poput izravnih bespovratnih sredstava, oslobođenja od poreza ili njihova smanjenja ili ostalih obaveznih pristojbi ili pružanja zemljišta, proizvoda ili usluga po povoljnim cijenama), predmetna država EFTA-e mora uključiti analizu drugih mogućnosti i objasniti zašto ili kako su drugi oblici potpore koji manje narušavaju tržišno natjecanje, kao povratni predujmovi ili oblici potpore koji se temelje na dužničkim ili vlasničkim instrumentima (poput državnih jamstava, kupnje dionica ili alternativnog davanja duga ili kapitala pod povoljnim uvjetima) manje primjereni.
61. Instrument potpore trebalo bi birati u svjetlu tržišnog nedostatka koji se nastoji ukloniti. Primjerice, ako se tržišni nedostatak sastoji od problema pristupa financiranju vanjskog duga zbog asimetričnih informacija, države EFTA-e trebale bi pribjeći potporama u obliku podrške likvidnosti, poput zajma ili jamstva, a ne bespovratnih sredstava. Ako je osim toga nužno poduzeću osigurati određen stupanj podjele rizika, povratni predujam obično bi trebao biti izabrani instrument potpore. Posebno ako se potpore dodjeljuju u obliku koji nije potpora likvidnosti ili povratni predujam za djelatnosti koje su bliske tržištu, države EFTA-e moraju opravdati prikladnost odabranog instrumenta za uklanjanje predmetnog tržišnog nedostatka.

4.4. Poticajni učinak

4.4.1. Opći uvjeti

62. Potpore za IRI mogu biti spojive s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u samo ako imaju poticajni učinak. Poticajni učinak nastaje kada se potporama mijenja ponašanje poduzetnika tako da se ono bavi dodatnim djelatnostima kojima se bez potpora ne bi bavilo ili bi se njima bavilo na ograničen ili drukčiji način. Međutim potporama se ne smiju subvencionirati troškovi aktivnosti koje bi poduzetnik svejedno snosio i ne smije se nadoknađivati uobičajen poslovni rizik gospodarske djelatnosti ⁽³⁷⁾.
63. Tijelo smatra da potpore ne znače poticaj za korisnika kada je rad na mjerodavnoj aktivnosti IRI-ja ⁽³⁸⁾ već započeo prije nego što je korisnik predao zahtjev za potporu nacionalnim vlastima ⁽³⁹⁾. Ako rad počne prije nego što korisnik preda zahtjev za potporu nacionalnim tijelima, projekt nije prihvatljiv za potporu.
64. Zahtjev za potpore mora uključivati barem ime i veličinu podnositelja zahtjeva, opis projekta, uključujući njegovu lokaciju i datume početka i završetka, iznos javne potpore koja je potrebna za provedbu projekta te popis prihvatljivih troškova.

⁽³⁶⁾ Vidi bilješku 7.

⁽³⁷⁾ Spojeni predmeti C-630/11 P do C-633/11 P HGA i ostali protiv Komisije. EU:C:2013:387.

⁽³⁸⁾ Ako se zahtjev za potporu odnosi na projekt istraživanja i razvoja, to ne isključuje mogućnost da je potencijalni korisnik potpore već proveo studije izvedivosti koje nisu obuhvaćene zahtjevom za potporu.

⁽³⁹⁾ U slučaju projekata i aktivnosti koji se odvijaju u uzastopnim fazama koje mogu podlijegati odvojenim postupcima dodjele potpora, to znači da rad ne smije započeti prije prvog zahtjeva za potporu. U slučaju potpora koje se dodjeljuju u okviru automatskog programa fiskalnih potpora, to znači da je takav program trebao biti donesen i trebao stupiti na snagu prije početka ikakvog rada na projektu ili aktivnosti kojoj se namijenjene potpore.

65. Tijelo na temelju evaluacijskih studija ⁽⁴⁰⁾ koje su dostavile države EFTA-e može smatrati da fiskalne mjere, u mjeri u kojoj čine državne potpore, imaju poticajni učinak time što stimuliraju veću potrošnju poduzetnika na IRI.

4.4.2. Dodatni uvjeti za pojedinačne potpore

66. U slučaju pojedinačnih potpora koje se moraju prijaviti, države EFTA-e moraju pokazati Tijelu da potpore imaju poticajni učinak i stoga moraju dostaviti jasne dokaze da potpore imaju pozitivan učinak na odluku poduzetnika da se bavi aktivnostima IRI-ja kojima se inače ne bi bavio. Kako bi se Tijelu omogućila provedba sveobuhvatne ocjene predmetne mjere potpore, predmetna država EFTA-e ne mora dostaviti samo informacije o projektu kojem je pružena potpora već i, u mjeri u kojoj je to moguće, sveobuhvatan opis onoga što bi se dogodilo ili bi se moglo razumno očekivati da će se dogoditi bez potpora, odnosno protučinjenični scenarij. Protučinjenični scenarij može se sastojati od izostanka alternativnog projekta ili jasno određenog i dovoljno predvidljivog alternativnog projekta koji je korisnik uzeo u obzir pri internom donošenju odluka i može se odnositi na alternativni projekt koji se u cijelosti ili djelomično provodi izvan EGP-a.

67. Tijelo će u analizi uzeti u obzir sljedeće elemente:

- **opis planirane promjene:** promjena u ponašanju za koju se očekuje da će biti rezultat državnih potpora, odnosno mora biti točno navedeno je li pokrenut novi projekt ili je proširena veličina, područje primjene ili brzina provedbe projekta,
- **protučinjeničnu analizu:** promjena ponašanja mora se utvrditi usporedbom očekivanog ishoda i razine planirane aktivnosti s potporom i bez nje. Razlika između tih dvaju scenarija pokazuje učinak mjere potpore i njezin poticajni učinak,
- **razina profitabilnosti:** kad sam projekt za poduzetnika ne bi bio profitabilan, ali bi imao znatnu korist za društvo, vjerojatnije je da potpore imaju poticajni učinak,
- **iznos ulaganja i vremenski okvir novčanih tokova:** visoka početna ulaganja, niska razina prisvojivih novčanih tokova i znatan dio novčanih tokova koji nastaje u dalekoj budućnosti ili na vrlo nesiguran način, smatraju se pozitivnim elementima za ocjenu poticajnog učinka,
- **razinu uključenog rizika:** u ocjeni rizika posebno se uzima u obzir neopozivost ulaganja, vjerojatnost komercijalnog neuspjeha, rizik da će projekt biti manje produktivan od očekivanog, rizik da će se provedbom projekta oslabiti ostale aktivnosti korisnika potpore i rizik da će troškovi projekta oslabiti njegovu financijsku održivost.

68. Države EFTA-e posebno se pozivaju da se oslone na dokumente odbora, procjene rizika, financijske izvještaje, interne poslovne planove, stručna mišljenja i druge studije povezane s projektom koji se ocjenjuje. Dokumenti koji sadržavaju informacije o predviđenoj potražnji, predviđenim troškovima, financijskim predviđanjima, dokumenti koji se dostavljaju odboru za ulaganja i koji opisuju pojedinosti različitih ulagačkih scenarija ili dokumenti koji se dostavljaju financijskim institucijama mogli bi pomoći državama EFTA-e pri dokazivanju poticajnog učinka.

69. Kako bi osiguralo objektivno utvrđivanje poticajnog učinka, Tijelo može u svojoj ocjeni usporediti podatke specifične za poduzeće s podacima koji se odnose na sektor u kojem djeluje korisnik potpore. Države EFTA-e trebale bi posebice, kada je to moguće, dostaviti podatke specifične za određeni sektor iz kojih se vidi da su korisnikov protučinjenični scenarij, potrebna razina profitabilnosti i očekivani novčani tokovi poduzeća razumni.

⁽⁴⁰⁾ Iako to možda nije moguće *ex-ante* za tek uvedene mjere, od država EFTA-e očekivat će se da dostave evaluacijske studije o poticajnom učinku vlastitih fiskalnih mjera potpore (tako da bi planirane ili predviđene metodologije za *ex-post* evaluacije obično trebale biti dio izrade takvih mjera). U nedostatku evaluacijskih studija poticajni učinak programa fiskalnih mjera potpore može se pretpostaviti samo za inkrementalne mjere.

70. U tom kontekstu razina profitabilnosti može se ocjenjivati upućivanjem na metodologije za koje se može dokazati da ih poduzetnik korisnik potpore koristi ili koje su uobičajena praksa u predmetnom sektoru, a koje mogu uključivati metode evaluacije neto sadašnje vrijednosti projekta (NPV) ⁽⁴¹⁾, unutarnje stope povrata (IRR) ⁽⁴²⁾ ili prosječnog povrata na uloženi kapital (ROCE).
71. Ako potpore ne mijenjaju ponašanje korisnika poticanjem dodatnih aktivnosti IRI-ja, one nemaju pozitivne učinke u smislu promicanja IRI-ja u EGP-u. Prema tome, potpore se neće smatrati spojivima s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u u slučajevima kada se čini da bi se iste aktivnosti mogle i hoće izvršavati i bez potpora.

4.5. Razmjernost potpora

4.5.1. Opći uvjeti

72. Kako bi se potpore za IRI smatrale razmjernima, njihov iznos mora biti ograničen na minimalan iznos potreban za provedbu aktivnosti za koju se potpore daju.

4.5.1.1. Maksimalni intenziteti potpore

73. Kako bi se osiguralo da je razina potpore razmjerna tržišnim nedostacima koji se nastoje ukloniti, potpore se moraju utvrditi u odnosu na unaprijed utvrđene prihvatljive troškove i ograničiti na određeni udio tih prihvatljivih troškova („intenzitet potpore“). Intenzitet potpore mora se utvrditi pojedinačno za svakog korisnika potpora, uključujući i zajedničku suradnju na projektu.
74. Kako bi osiguralo predvidljivost i jednake uvjete, Tijelo primjenjuje maksimalan intenzitet potpore za IRI, koji se utvrđuje na temelju tri kriterija: i. blizina potpore tržištu, kao zamjena za njezine očekivane negativne učinke i potrebu za potporama, uzimajući u obzir moguće veće prihode koji se mogu očekivati od aktivnosti kojima se daju potpore; ii. veličina korisnika kao zamjena za ozbiljnije probleme na koje pri financiranju rizičnog projekta obično nailaze manji poduzetnici; i iii. ozbiljnost tržišnog nedostatka, poput očekivanih vanjskih učinaka u smislu širenja znanja. Stoga u načelu intenziteti potpore za razvojne aktivnosti i inovacije moraju biti niži od onih koji se odnose na istraživačke aktivnosti.
75. Prihvatljivi troškovi za svaku mjeru potpore obuhvaćenu ovim smjernicama propisani su u Prilogu I. Kada su projektom IR-a obuhvaćene različite zadaće, svaka prihvatljiva zadaća mora biti u okviru kategorija temeljnog istraživanja, industrijskog istraživanja ili eksperimentalnog razvoja ⁽⁴³⁾. Pri razvrstavanju različitih aktivnosti prema mjerodavnim kategorijama, Tijelo upućuje na vlastitu praksu te na određene primjere i objašnjenja iz Priručnika Frascati OECD-a ⁽⁴⁴⁾.
76. Maksimalni intenziteti potpore koji se općenito primjenjuju na sve prihvatljive mjere IRI-ja propisani su u Prilogu II. ⁽⁴⁵⁾.

⁽⁴¹⁾ Neto sadašnja vrijednost projekta razlika je između pozitivnih i negativnih novčanih tokova za vrijeme trajanja ulaganja, umanjnih na njihovu trenutačnu vrijednost (primjenom troška kapitala).

⁽⁴²⁾ Unutarnja stopa povrata ne temelji se na računovodstvenoj zaradi u danoj godini, već uzima u obzir buduće novčane tokove koje ulagač očekuje primiti za vrijeme trajanja ulaganja. Definira se kao diskontna stopa za koju je NPV toka novčanih tokova jednak nuli.

⁽⁴³⁾ Ta kvalifikacija ne mora nužno slijediti kronološki pristup, odnosno predstavljati faze projekta počevši s temeljnim istraživanjem prema aktivnostima koje su bliže tržištu. U skladu s tim, Tijelo ništa neće spriječiti da određenu zadaću koja se odvija u kasnoj fazi projekta okarakterizira kao industrijsko istraživanje, a da aktivnost koja se odvijala u nekoj ranijoj fazi projekta odredi kao razvojno istraživanje, odnosno ocijeni da predmetna aktivnost uopće nije istraživačka aktivnost.

⁽⁴⁴⁾ „Mjerenje znanstvenih i tehnoloških aktivnosti, predložena uobičajena praksa za istraživanja o istraživanju i eksperimentalnom razvoju“, Priručnik Frascati, OECD, 2002., kako je izmijenjen ili zamijenjen. Zbog praktičnosti i osim ako se pokaže da se u pojedinim slučajevima treba upotrebljavati drukčija ljestvica, može se smatrati da različite kategorije IR-a odgovaraju Razini tehnološke spremnosti br. 1 (temeljno istraživanje), 2 – 4 (industrijsko istraživanje) i 5 – 8 (eksperimentalni razvoj) – vidi Komunikaciju Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: „Europska strategija za ključne pomoćne tehnologije – most prema rastu i novim radnim mjestima“, COM(2012) 341 završna verzija, 26.6.2012.

⁽⁴⁵⁾ Ne dovodeći u pitanje posebne odredbe koje se primjenjuju na potpore za istraživanje i razvoj u sektorima poljoprivrede i ribarstva, kako je propisano u Uredbi o općem skupnom izuzeću.

77. U slučaju državnih potpora za projekt koji se odvija u zajedničkoj suradnji istraživačkih organizacija i poduzetnikâ, kombinacija izravnih javnih poticaja i doprinosa od istraživačkih organizacija, ako oni predstavljaju potpore, ne smije premašiti primjenjive intenzitete potpore za svakog poduzetnika korisnika.

4.5.1.2. Povratni predujmovi

78. U slučaju da država EFTA-e dodjeljuje povratni predujam koji ispunjava uvjete državnih potpora u smislu članka 61. stavka 1. Sporazuma o EGP-u, primjenjuju se pravila propisana u ovom odjeljku.
79. Ako država EFTA-e može dokazati, na temelju metodologije na snazi koja se temelji na provjerljivim podacima, da je moguće izračunati bruto ekvivalent bespovratnih sredstava povratnog predujma, ona može obavijestiti Tijelo o programu potpora i povezanoj metodi. Ako Tijelo prihvati metodologiju i program potpora ocijeni spojivim, potpore se mogu dodijeliti na temelju bruto ekvivalenta bespovratnog sredstva povratnog predujma, do iznosa intenziteta potpore iz Priloga II.
80. U svim drugim slučajevima, povratni predujam izražava se kao postotak prihvatljivih troškova i može prelaziti primjenjive maksimalne intenzitete potpore za 10 postotnih bodova ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) u slučaju uspješnog ishoda projekta, mjerom se mora osigurati da će se predujam vratiti po kamatnoj stopi koja nije manja od diskontne stope koja proizlazi iz primjene metode Tijela za utvrđivanje referentnih kamatnih i diskontnih stopa ⁽⁴⁶⁾;
  - (b) u slučaju da je uspješnost projekta veća od rezultata koji je definiran kao uspješan, predmetna država EFTA-e trebala bi ostvariti pravo na zahtjev na isplatu iznosa koji je viši od iznosa povrata predujma uključujući kamatu koja odgovara primjenjivoj diskontnoj stopi;
  - (c) u slučaju neuspjeha projekta predujam ne mora biti vraćen u cijelosti. U slučaju djelomičnog uspjeha povrat mora biti razmjeran stupnju ostvarenog uspjeha.
81. Kako bi Tijelo moglo ocijeniti određenu mjeru, njome moraju biti obuhvaćene detaljne odredbe kojima se regulira povrat u slučaju uspješnosti projekta te u kojima mora biti jasno definirano što će se smatrati uspješnim ishodom na temelju razumne i oprezne pretpostavke.

4.5.1.3. Fiskalne mjere

82. U mjeri u kojoj ona čini državne potpore, intenzitet fiskalne mjere može se izračunati na temelju pojedinačnih projekata ili na razini pojedinačnog poduzetnika kao omjer između iznosa ukupne porezne olakšice i zbroja svih prihvatljivih troškova IRI-ja koji su nastali u razdoblju koje nije dulje od tri uzastopne fiskalne godine. U potonjem slučaju fiskalna mjera može se bez razlike primjenjivati na sve prihvatljive aktivnosti, ali ne smije premašivati primjenjivi intenzitet potpore za eksperimentalni razvoj ⁽⁴⁷⁾.

4.5.1.4. Zbrajanje potpora

83. Potpore se mogu dodijeliti istovremeno u okviru nekoliko programa potpora ili se zbrajati s jednokratnim potporama, pod uvjetom da ukupan iznos državnih potpora za aktivnost ili projekt ne premašuje gornje granice potpora utvrđene u ovim smjernicama. Kako je navedeno u točki 9., financijska sredstva kojima centralno upravljaju institucije, agencije, zajednička poduzeća Europske unije ili druga tijela koja nisu izravno ili neizravno pod nadzorom država EFTA-e ne predstavljaju državne potpore i ne uzimaju se u obzir. Ako se takva financijska sredstva kombiniraju s državnim potporama, ukupan iznos javnog financiranja koji se odobrava za iste prihvatljive troškove ne smije, međutim, premašivati najpovoljnije stope financiranja propisane u primjenjivim pravilima Sporazuma o EGP-u.

⁽⁴⁶⁾ Vidi smjernice Tijela o referentnim i diskontnim stopama (SL L 105, 21.4.2011., str. 32. i Dodatak EGP-u br. 23, 21.4.2011., str. 1.).

⁽⁴⁷⁾ U protivnom, ako fiskalna mjera potpore razlikuje kategorije IRI-ja, mjerodavni intenziteti potpore ne smiju se premašiti.

84. Ako su troškovi koji su prihvatljivi za potpore za IRI potencijalno u cijelosti ili djelomično prihvatljivi i u odnosu na potpore u druge svrhe, dio tih troškova koji se preklapa podliježe najpovoljnijoj gornjoj granici sukladno pravilima na snazi.
85. Potpore za IRI ne smiju se zbrajati s potporama *de minimis* u odnosu na iste prihvatljive troškove ako bi to dovelo do intenziteta potpore koji bi premašivao granice predviđene u ovim smjernicama.

4.5.2. Dodatni uvjeti za pojedinačne potpore

86. U slučaju pojedinačnih potpora koje se moraju prijaviti, za osiguranje razmjernosti nije nužna sama usklađenost s nizom unaprijed definiranih maksimalnih intenziteta potpore.
87. Kao opće pravilo i kako bi utvrdilo jesu li potpore razmjerne, Tijelo provjerava premašuje li iznos potpore minimum koji je nužan da projekt kojem se daju potpore bude dovoljno profitabilan, primjerice tako da omogući doseganje unutarnje stope povrata koja odgovara mjerilu ili stopi prepreke za određeni sektor ili određeno poduzeće. U tu svrhu mogu se upotrebljavati uobičajene stope povrata koje korisnik traži za druge projekte IRI-ja, trošak kapitala u cjelini ili povrat koji su uobičajeni u predmetnom sektoru. Moraju se uzeti u obzir svi mjerodavni očekivani troškovi i koristi za vrijeme trajanja projekta, uključujući troškove i prihode koji proizlaze iz rezultata aktivnosti istraživanja i razvoja i inovacija.
88. Ako se pokaže, primjerice na temelju internih spisa poduzeća, da je korisnik potpore suočen s jasnim izborom između provedbe projekta za koji prima potpore ili alternativnog projekta bez potpore, smatra se da su potpore ograničene na minimum samo ako iznos potpore ne prelazi neto dodatne troškove provedbe predmetnih aktivnosti IRI-ja u usporedbi s protučinjeničnim projektom koji bi se provodio u nedostatku potpora. Kako bi utvrdilo neto dodatne troškove, Tijelo uspoređuje očekivane neto sadašnje vrijednosti ulaganja u projekte kojima se daju potpore i protučinjeničnog projekta, uzimajući u obzir vjerojatnost pojave različitih poslovnih scenarija ⁽⁴⁸⁾.
89. Kada se potpore dodjeljuju za projekte IR-a ili za izgradnju ili nadogradnju istraživačkih infrastrukture i kada Tijelo može utvrditi, na temelju metodologije utvrđene u točkama 87. i 88., da su potpore strogo ograničene na potreban minimum, mogu biti dopušteni viši maksimalni intenziteti potpore od onih propisanih u Prilogu II., tj. do razina navedenih u tablici u nastavku:

	(%)		
	Mala poduzeća	Srednja poduzeća	Velika poduzeća
Potpore za projekte istraživanja i razvoja			
Temeljno istraživanje	100	100	100
Primijenjeno istraživanje	80	70	60
— podložno učinkovitoj suradnji među poduzetnicima (za velika poduzeća prekogranična suradnja ili suradnja s barem jednim MSP-om) ili između poduzetnika i istraživačke organizacije, ili	90	80	70
— podložno širenju rezultata			
Potpore za izgradnju i nadogradnju istraživačkih infrastrukture	60	60	60

⁽⁴⁸⁾ Posebno u slučaju kada potpore samo omogućavaju ubrzanje provedbe projekta, usporedba bi trebala većinom odražavati različite vremenske rokove u smislu novčanih tokova i odgođenog ulaska na tržište.

90. Kako bi pokazale da su potpore ograničene na nužan minimum, države EFTA-e moraju objasniti kako je utvrđen iznos potpore. Dokumentacija i izračuni kojima se koristi za analizu poticajnog učinka mogu se upotrijebiti i za procjenu razmjernosti potpore. Ako se utvrđena potreba za potporom odnosi uglavnom na poteškoće u privlačenju dužničkog financiranja na tržištu, a ne na manjak profitabilnosti, posebno prikladan način osiguranja da se potpora zadrži na minimumu može biti pružanje potpore u obliku zajma, jamstva ili povratnog predujma umjesto u bespovratnom obliku, poput bespovratnih sredstava.
91. Ako postoji više potencijalnih kandidata za provođenje aktivnosti za koju se daju potpore, vjerojatnije je da će uvjet razmjernosti biti ispunjen ako se potpore dodjeljuju na temelju transparentnih, objektivnih i nediskriminirajućih kriterija.
92. Kako bi se spriječilo stvarno ili potencijalno, izravno ili neizravno narušavanje međunarodne trgovine, mogu se odobriti viši intenziteti od onih koji su načelno dopušteni ovim smjernicama ako su, izravno ili neizravno, konkurenti izvan EGP-a za slične projekte u prethodne tri godine primili ili će primiti potpore koje su istovjetnog intenziteta. Međutim, ako je vjerojatno da će, uzimajući u obzir posebnu prirodu predmetnog sektora, nakon više od tri godine doći do narušavanja međunarodne trgovine, referentno razdoblje može se s tim u skladu produljiti. Ako je to moguće, predmetna država EFTA-e Tijelu dostavlja dostatne informacije kako bi mu omogućila da ocijeni situaciju, posebno u odnosu na potrebu uzimanja u obzir kompetitivnih prednosti koje uživa konkurent u trećoj državi. U slučaju da Tijelo nema dokaza koji se odnose na dodijeljene ili predložene potpore, svoju odluku može temeljiti i na indicijama.
93. U prikupljanju dokaza Tijelo se može služiti svojim istražnim ovlastima ⁽⁴⁹⁾.

4.6. Izbjegavanje nepotrebnih negativnih učinaka na tržišno natjecanje i trgovinu

4.6.1. Opće napomene

94. Kako bi potpore za IRI bile spojive s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u, negativni učinci mjere potpore u smislu narušavanja tržišnog natjecanja i učinaka na trgovinu među državama EFTA-e moraju se ograničiti i nadmašiti pozitivnim učincima u smislu doprinosa cilju od zajedničkog interesa.
95. Tijelo prepoznaje dva glavna moguća oblika narušavanja tržišnog natjecanja i trgovine među državama EFTA-e koja su uzrokovana potporama za IRI, odnosno narušavanja tržišta proizvoda i lokacijske učinke. Obje vrste narušavanja mogu dovesti do neučinkovitosti dodijeljenih sredstava narušavanjem ekonomske učinkovitosti EFP-a i do problema s rasprostranjenošću jer se potporama utječe na rasprostranjenost gospodarske djelatnosti u regijama.
96. Kad je riječ o narušavanju na tržištima proizvoda, državnim potporama za IRI može se utjecati na tržišno natjecanje u procesima inovacija i na tržišta proizvoda na kojima se iskorištavaju rezultati aktivnosti IRI-ja.

4.6.1.1. Učinci na tržišta proizvoda

97. Državnim potporama za IRI može se ugroziti tržišno natjecanje u procesima inovacija i na tržištima proizvoda na tri načina, odnosno narušavanjem konkurentnih postupaka ulaska i izlaska, narušavanjem dinamičnih poticaja za ulaganja ili stvaranjem ili održavanjem tržišne snage.

i. Narušavanje konkurentnih postupaka ulaska i izlaska

98. Potporama za IRI može se spriječiti tržišni mehanizam u nagrađivanju najučinkovitijih proizvođača i vršiti pritisak na najneučinkovitije proizvođače da se poboljšaju, restrukturiraju ili izađu s tržišta. Zbog toga može doći do situacije u kojoj bi zbog dodijeljenih potpora konkurenti koji bi inače mogli ostati na tržištu bili prisiljeni napustiti

⁽⁴⁹⁾ Vidi Uredbu Vijeća (EU) br. 734/2013 od 22. srpnja 2013. (SL L 204, 31.7.2013., str. 15.), koja još nije ugrađena u Sporazum o EGP-u, i članak 6. dijela II. Sporazuma o osnivanju Nadzornog tijela i Suda.

tržište ili na njega ne bi mogli niti ući. Osim toga, neučinkovita poduzeća mogu se državnim potporama spriječiti da napuste tržište ili čak potaknuti da uđu i steknu tržišni udio od konkurenata koji su inače učinkovitiji. Ako nisu točno usmjerene na određene ciljeve, potporama za IRI mogu se stoga poticati neučinkoviti poduzetnici i dovesti do struktura tržišta u kojima mnogi sudionici na tržištu djeluju znatno ispod razine učinkovitosti. Dugoročno bi se uplitanjem u konkurentne postupke ulaska na tržište i izlaska s tržišta mogle potisnuti inovacije i usporiti poboljšanja produktivnosti u cijeloj industriji.

ii. Narušavanje dinamičnih poticaja

99. Potporama za IRI mogu se narušiti dinamični poticaji konkurenata korisnika potpora u pogledu ulaganja. Kada neki poduzetnik prima potpore, općenito se povećava vjerojatnost uspješnosti aktivnosti IRI-ja, što dovodi do veće zastupljenosti na mjerodavnim tržištima proizvoda u budućnosti. Ta povećana zastupljenost može utjecati na njegove konkurente tako da oni smanje opseg svojih prvotnih planiranih ulaganja (tzv. učinak istiskivanja poduzeća s tržišta).
100. Nadalje, postojanje potpora može mogućim korisnicima dati sigurnost ili ih potaknuti na preuzimanje više rizika. Dugoročni učinak na sveukupne rezultate u sektoru u tom će slučaju vjerojatno biti negativan. U slučaju da nisu točno usmjerene na određene ciljeve, potporama za IRI stoga se potiču neučinkoviti poduzetnike i pridonosi stvaranju struktura tržišta u kojima, mnogi sudionici na tržištu djeluju znatno ispod razine učinkovitosti.

iii. Stvaranje ili održavanje tržišne snage

101. Potpore za IRI mogu imati i negativne učinke u smislu povećanja ili održavanja stupnja tržišne snage na tržištima proizvoda. Tržišna snaga jest sposobnost utjecanja na cijene na tržištu, rezultat, raznovrsnost ili kvalitetu proizvoda i usluga ili druge kriterije kojima se mjeri razina tržišnog natjecanja u znatnom vremenskom razdoblju, a na štetu potrošača. Čak i kada se potporama izravno ne povećava tržišna snaga, one mogu neizravno do toga dovesti obeshrabrujući širenje postojećih tržišnih natjecatelja, potičući njihov izlazak s tržišta ili obeshrabrujući ulazak novih natjecatelja.

4.6.1.2. Učinci na trgovinu i odabir lokacije

102. Državnim potporama za IRI može se narušiti tržišno natjecanje i kada one utječu na odabir lokacije. To se narušavanje može pojaviti u državama EFTA-e kada se poduzeća nadmeću preko granica ili kada razmatraju različite lokacije. Potporama čiji je cilj premještanje aktivnosti u neku drugu regiju na EGP-u ne može se izravno uzrokovati narušavanje tržišnog natjecanja na tržištu proizvoda, ali se njima uzrokuje premještanje aktivnosti ili ulaganja iz jedne regije u drugu.

4.6.1.3. Očiti negativni učinci

103. U načelu, potrebno je analizirati mjeru potpore i kontekst u kojem se ona primjenjuje kako bi se utvrdio opseg u kojem se može smatrati štetnom. Međutim moguće je utvrditi neke situacije u kojima je očito da negativni učinci prevladavaju nad pozitivnim učincima, što znači da se ne može utvrditi da su potpore spojive s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u.
104. U skladu s općim načelima Sporazuma o EGP-u državne potpore posebno se ne mogu smatrati spojivima s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u ako je određena mjera diskriminirajuća u opsegu u kojem to nije opravdano njezinom prirodom kao državnih potpora. Kako je objašnjeno u odjeljku 3., Tijelo stoga ne dopušta mjeru ako ona ili s njome povezani uvjeti podrazumijevaju neizbježnu povredu Sporazuma o EGP-u. To se posebno odnosi na mjere potpore ako je preduvjet za dodjelu potpora obveza da korisnik ima sjedište u određenoj državi EFTA-e (ili da u njoj uglavnom ima poslovni nastan) ili da upotrebljava nacionalne proizvode ili usluge te na mjere potpore kojima se ograničava mogućnost korisnika da iskorištava rezultate IRI-ja u drugim državama EGP-a.

105. Isto tako, potpore koje dovode samo da promjene lokacije aktivnosti IRI-ja u EGP-u bez promjene prirode, veličine ili područja primjene projekta ne smatraju se spojivima.

4.6.2. Programi potpora

106. Kako bi bili spojivi s funkcioniranjem Sporazuma o EGP-u, rezultat programa potpora koje se moraju prijaviti ne smije biti znatno narušavanje tržišnog natjecanja i trgovine. Čak i ako se narušavanje može smatrati ograničenim na određenu razinu (pod uvjetom da su potpore neophodne i razmjerne za ostvarivanje zajedničkog cilja), programi potpora kumulativno i dalje mogu dovesti do visoke razine narušavanja. Takvo narušavanje može, primjerice, nastati uslijed potpora koje imaju negativan učinak na dinamično poticanje konkurenata na inovacije. U slučaju programa koji je usmjeren na određeni sektor rizik od takvog narušavanja još je naglašeniji.
107. Ne dovodeći u pitanje točku 122., države EFTA-e stoga moraju pokazati da će negativni učinci biti ograničeni na minimum uzimajući u obzir, primjerice, veličinu predmetnih projekata, iznos pojedinačnih i kumulativnih potpora, broj očekivanih korisnika te obilježja ciljanih sektora. Kako bi se Tijelu omogućilo da ocijeni vjerojatne negativne učinke programa potpora koji se moraju prijaviti, države EFTA-e mogu dostaviti svaku ocjenu učinka i provedene *ex-post* evaluacije za slične prethodne programe.

4.6.3. Dodatni uvjeti za pojedinačne potpore

4.6.3.1. Narušavanja na tržištima proizvoda

108. U vezi s pojedinačnim potporama koje se moraju prijaviti, a kako bi se Tijelu omogućilo da utvrdi i procijeni moguće narušavanje tržišnog natjecanja i trgovine, države EFTA-e trebale bi dostaviti informacije o i. predmetnim tržištima proizvoda, odnosno tržištima na koje utječe promjena u ponašanju korisnika potpora; i o ii. konkurentima i potrošačima ili potrošačima na koje to utječe.
109. Pri ocjeni negativnih učinaka državnih potpora Tijelo svoju analizu narušavanja tržišnog natjecanja usmjerava na predvidljiv učinak potpora za IRI na tržišno natjecanje među poduzetnicima na predmetnim tržištima proizvoda. Tijelo veće značenje pridaje rizicima za tržišno natjecanje i trgovinu koji su mogući u bliskoj budućnosti i koji su vjerojatniji.
110. U mjeri u kojoj se određena inovacijska aktivnost bude povezivala s više različitih budućih tržišta proizvoda, učinak državnih potpora promatra se na svim predmetnim tržištima. U određenim slučajevima na tržištima tehnologije trguje se rezultatima aktivnosti IRI-ja, primjerice u obliku prava intelektualnog vlasništva licenciranjem patenata ili trgovine njima. U tim slučajevima Tijelo može razmatrati i učinak potpora na tržišno natjecanje na tržištima tehnologija.
111. Tijelo primjenjuje različite kriterije za ocjenjivanje mogućeg narušavanja tržišnog natjecanja, odnosno narušavanje dinamičnih poticaja, stvaranje ili održavanje tržišne snage i održavanje neučinkovitih tržišnih struktura.

i. Narušavanje dinamičnih poticaja

112. U svojoj analizi mogućeg narušavanja dinamičnih poticaja Tijelo uzima u obzir sljedeće elemente:

— *rast tržišta*: što se očekuje veći rast tržišta u budućnosti, to je manja vjerojatnost da će se potporama negativno utjecati na poticaje konkurentima jer postoje brojne mogućnosti za razvoj profitabilnog poslovanja,

- *iznos potpore*: mjere potpore koje uključuju znatne iznose potpore vjerojatnije će imati i znatne učinke istiskivanja poduzeća s tržišta. Važnost iznosa potpore mjeri se uglavnom u vezi s iznosom koji glavni sudionici na tržištu troše na slične projekte,
- *blizina tržištu/kategorija potpore*: što je više mjera potpore namijenjena aktivnostima koje su blizu tržištu, to je vjerojatnije da će nastati znatni učinci istiskivanja poduzeća s tržišta,
- *otvoreni postupak odabira*: ako se potpore odobravaju na temelju transparentnih, objektivnih i nediskriminirajućih kriterija, Tijelo zauzima pozitivniji stav,
- *zapreke izlasku s tržišta*: vjerojatnije je da će konkurenti održati ili čak povećati svoje planove ulaganja kada su zapreke izlasku s tržišta u procesu inovacija visoke. To može biti slučaj kada je veliki dio prethodnih ulaganja konkurenta povezan s nekim određenim tijekom IRI-ja,
- *poticaji za tržišno natjecanje na budućim tržištima*: potpore za IRI mogu za posljedicu imati situaciju u kojoj konkurenti poduzeća koji je korisnik potpore odustanu od tržišnog natjecanja i borbe za buduće tržište na kojem „pobjednik uzima sve”, s obzirom na to da prednost ostvarena potporama, u smislu stupnja tehnološke prednosti, ekonomija razmjera, mrežnih učinaka ili rokova, smanjuje mogućnost njihova uspješnog ulaska na to buduće tržište,
- *diferencijacija proizvoda i intenzitet tržišnog natjecanja*: ako su inovacije proizvoda više usmjerene prema razvoju različitih proizvoda, koji se primjerice odnose na različite robne marke, norme, tehnologije ili skupine potrošača, manje je vjerojatno da će to utjecati na konkurente. Isto vrijedi i za situaciju kada na tržištu postoji više učinkovitih konkurenata.

ii. Stvaranje ili održavanje tržišne snage

113. Tijelo se bavi uglavnom onim mjerama IRI-ja kojima se korisniku potpora omogućuje jačanje tržišne snage na postojećim tržištima proizvoda ili prijenos tržišne snage na neka buduća tržišta proizvoda. Stoga nije vjerojatno da će Tijelo, sa stajališta tržišnog natjecanja, tržišnu snagu smatrati problematičnom u slučaju kada korisnik potpore ima tržišni udjel manji od 25 % i na tržištima gdje je tržišna koncentracija mjerena Herfindahl-Hirschmanovim indeksom (HHI) ispod 2 000.

114. U svojoj analizi tržišne snage Tijelo razmatra sljedeće elemente:

- *tržišnu snagu korisnika potpore i strukturu tržišta*: ako primatelj potpora već ima vladajući položaj na tržištu proizvoda, mjerom potpore taj se vladajući položaj može ojačati daljnjim slabljenjem tržišnog pritiska konkurenata na poduzetnika primatelja potpore. Slično tomu, državne potpore mogu imati znatan učinak na oligopolnim tržištima na kojima djeluje samo mali broj sudionika na tržištu,
- *razina zapreka pristupu tržištu*: u području IRI-ja mogu postojati znatne prepreke ulasku novih poduzeća na tržište. Te prepreke uključuju zakonske prepreke (posebno u odnosu na zaštitu prava intelektualnog vlasništva), ekonomije razmjera i opsega, prepreke pristupu mrežama i infrastrukturi te ostale strateške prepreke ulasku na tržište ili širenju na njemu,
- *snaga kupca*: tržišna snaga poduzetnika može se ograničiti i položajem kupaca na tržištu. Prisutnost jakih kupaca može biti protuargument zaključku o snažnom tržišnom položaju ako je vjerojatno da će kupci nastojati na tom tržištu zadržati dovoljnu razinu tržišnog natjecanja,
- *postupak odabira*: mjere potpore kojima se poduzetnicima koji imaju snažan položaj na tržištu omogućuje da utječu na postupak odabira, primjerice, ostvarivanjem prava da preporučuje poduzetnike u postupku odabira ili da na tijek istraživanja utječu na način kojim se neopravdano zanemaruju alternativni putovi, mogle bi uzrokovati zabrinutost Tijela.

iii. Zadržavanje neučinkovitih struktura tržišta

115. U svojoj analizi struktura tržišta Tijelo razmatra jesu li potpore dodijeljene na tržištima obilježena viškom kapaciteta ili u sektorima koji propadaju. U situacijama u kojima tržište raste ili kada postoji vjerojatnost da će državne potpore za IRI utjecati na općenitu dinamiku rasta u sektoru, u prvom redu uvođenjem novih tehnologija, postoji manja vjerojatnost da će se javiti problemi.

4.3.6.2. Lokacijski učinci

116. Posebno kada su potpore za IRI blizu tržištu, može doći do toga da neka područja uživaju povoljnije uvjete za kasniju proizvodnju, posebno zbog relativno nižih troškova proizvodnje kao rezultat potpora ili zbog visoke razine aktivnosti IRI-ja koje se odvijaju na temelju potpora. To može rezultirati premještanjem poduzetnika na ta područja.
117. Lokacijski učinci mogu biti važni i za istraživačke infrastrukture. Ako se potporama uglavnom koristi za privlačenje infrastrukture u određenu regiju na štetu druge, one neće pridonijeti promicanju daljnjih aktivnosti IRI-ja u EGP-u.
118. U svojoj analizi pojedinačnih potpora koje se moraju prijaviti Tijelo stoga uzima u obzir sve dokaze o tome da je korisnik potpora razmatrao alternativne lokacije.

4.7. Transparentnost

119. Od 1. srpnja 2016. i uz izuzetak pojedinačnih potpora u iznosu manjem od 500 000 EUR, države EFTA-e moraju na web-mjestu na kojem su objedinjene informacije o državnim potporama, na državnoj ili regionalnoj razini, objaviti barem sljedeće informacije o prijavljenim mjerama državnih potpora: puni tekst programa potpora i njegovih provedbenih odredbi ili pravnu osnovu za pojedinačne potpore odnosno poveznicu na taj tekst; naziv davatelja potpora; naziv pojedinačnih korisnika; oblik i iznos potpora dodijeljenih svakom korisniku; datum dodjele; vrstu korisnika (MSP ili veliko poduzeće); regiju u kojoj je korisnik smješten (na razini 2 statističke regije⁽⁵⁰⁾); i glavni gospodarski sektor u kojem korisnik djeluje (na razini skupine NACE)⁽⁵¹⁾. Te se informacije moraju objaviti u roku od šest mjeseci od donošenja odluke o dodjeli ili, za fiskalne mjere, u roku od jedne godine od datuma podnošenja porezne prijave te se moraju čuvati najmanje deset godina i biti dostupne javnosti bez ograničenja⁽⁵²⁾.

5. EVALUACIJA

120. Kako bi dodatno osiguralo da narušavanje tržišnog natjecanja i trgovine bude ograničeno, Tijelo može tražiti da programi potpora koji se moraju prijaviti budu vremenski ograničeni te da podliježu evaluaciji iz točke 37. Evaluacija bi se posebno trebala provoditi za programe u okviru kojih je mogućnost narušavanja posebno velika, odnosno za programe kod kojih postoji rizik da će se njima znatno narušiti tržišno natjecanje ako se provedba pravovremeno ne preispita.
121. S obzirom na ciljeve i kako se ne bi nametnulo nesrazmjerno opterećenje državama EFTA-e i manjim mjerama potpora, zahtjev iz točke 120. odnosi se samo na programe potpora s velikim proračunom za potpore, koji

⁽⁵⁰⁾ Naziv „statistička regija” upotrebljava se umjesto akronima „NUTS” u istovjetnim Smjernicama Komisije. NUTS je kratica izvedena iz naziva „Nomenklatura teritorijalnih jedinica za statistiku” prema Uredbi (EZ) br. 1059/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o uspostavi zajedničkog razvrstavanja prostornih jedinica za statistiku (NUTS) (SL L 154, 21.6.2003., str. 1.). Ta Uredba nije ugrađena u Sporazum o EGP-u. Međutim, radi postizanja zajedničkih definicija u okviru sve veće potražnje za statističkim informacijama na regionalnoj razini, Statistički ured Europske unije, Eurostat, i nacionalni zavodi država kandidatkinja i EFTA-e dogovorili su se o uspostavi statističkih regija sličnih klasifikaciji NUTS.

⁽⁵¹⁾ Uz iznimku poslovnih tajni i ostalih povjerljivih informacija u propisno opravdanim slučajevima i podložno odobrenju Tijela (vidi Smjernice Tijela o profesionalnim tajnama u odlukama o državnim potporama (SL L 154, 8.6.2006., str. 27. i Dodatak EGP-u br. 29, 8.6.2006., str. 1.). Za fiskalne mjere podatci o iznosima pojedinačnih potpora mogu biti u sljedećim rasponima (u milijunima EUR): [0,5 – 1]; [1 – 2]; [2 – 5]; [5 – 10]; [10 – 30]; [30 i više].

⁽⁵²⁾ U slučaju nezakonitih potpora, od država EFTA-e zahtijeva se da osiguraju *ex-post* objavu tih informacija najkasnije u roku od šest mjeseci od datuma odluke Tijela. Informacije moraju biti dostupne u formatu kojim se omogućuje pretraživanje, preuzimanje i jednostavno objavljivanje podataka na internetu, npr. u formatu CSV ili XML.

sadržavaju nova obilježja ili ako su predviđene znatne promjene tržišta, tehnologije ili propisa. Evaluaciju mora obaviti stručnjak neovisan o tijelu koje dodjeljuje potpore na temelju zajedničke metodologije⁽⁵³⁾ i mora se objaviti. Države EFTA-e moraju zajedno s odgovarajućim programom potpora dostaviti i nacrt plana evaluacije koji će biti sastavni dio ocjene programa koju daje Tijelo.

122. U slučaju programâ potpora koji su isključeni iz područja primjene Uredbe o općem skupnom izuzeću isključivo zbog svojih velikih proračuna, Tijelo ocjenjuje njihovu spojivost isključivo na temelju plana evaluacije.
123. Evaluacija se mora dostaviti Tijelu u odgovarajućem roku kako bi se omogućila ocjena mogućeg produljenja programa potpora, a u svakom slučaju nakon završetka programa. Točno područje primjene i modaliteti svih evaluacija utvrđuju se u odluci kojom se odobrava program potpora. Rezultati evaluacije moraju se uzeti u obzir u svim sljedećim mjerama potpore sa sličnim ciljem, uključujući sve izmjene programa potpora iz točke 122.

6. IZVJEŠĆIVANJE I PRAĆENJE

124. U skladu sa Sporazumom o nadzoru i sudu te pročišćenom verzijom Odluke Tijela br. 195/04/COL⁽⁵⁴⁾ države EFTA-e moraju Tijelu podnositi godišnja izvješća.
125. Države EFTA-e moraju voditi detaljnu evidenciju o svim mjerama potpore. Takva evidencija mora sadržavati sve podatke potrebne za utvrđivanje jesu li bili ispunjeni uvjeti u pogledu prihvatljivih troškova i najvećih intenziteta potpora. Navedena evidencija mora se čuvati deset godina od dana dodjele potpore i na zahtjev se mora dostaviti Tijelu.

7. PRIMJENJIVOST

126. Tijelo će načela iz ovih smjernica primjenjivati za ocjenu spojivosti svih prijavljenih potpora za IRI o kojima mora donijeti odluku nakon datuma donošenja ovih smjernica. Nezakonite potpore za IRI ocjenjuju se u skladu s pravilima koja su na snazi na dan dodjele potpore.
127. U skladu s člankom 1. stavkom 1. dijela I. Protokola 3. uz Sporazum o EGP-u, Tijelo predlaže državama EFTA-e da prema potrebi izmijene postojeće programe potpora za IRI kako bi ih najkasnije do 1. siječnja 2015. uskladile s ovim smjernicama.
128. Države EFTA-e pozivaju se da izraze svoje izričito i bezuvjetno slaganje s odgovarajućim mjerama predloženima u točki 127. u roku od dva mjeseca od dana objave ovih smjernica na *web*-mjestu Tijela⁽⁵⁵⁾. U slučaju da ne dobije nikakav odgovor od država EFTA-e, Tijelo pretpostavlja da predmetna država EFTA-e nije suglasna s predloženim mjerama.

8. REVIZIJA

129. Tijelo može odlučiti preispitati ili izmijeniti ove smjernice u bilo kojem trenutku ako to bude potrebno iz razloga povezanih s politikom tržišnog natjecanja ili kako bi se uzela u obzir druga pravila EGP-a i međunarodne obveze ili zbog nekog drugog opravdanog razloga.

⁽⁵³⁾ Tijelo može omogućiti takvu zajedničku metodologiju.

⁽⁵⁴⁾ Odluka dostupna na: <http://www.eftasurv.int/media/decisions/195-04-COL.pdf>.

⁽⁵⁵⁾ Vidi <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

PRILOG I.

PRIHVATLJIVI TROŠKOVI

Potpore za projekte istraživanja i razvoja	<p>(a) Troškovi osoblja: istraživača, tehničara i drugog pomoćnog osoblja u opsegu u kojem je ono zaposleno na projektu.</p> <p>(b) Troškovi za instrumente i opremu, u mjeri u kojoj se upotrebljavaju za projekt i za razdoblje projekta. U slučaju da se ti instrumenti i oprema ne upotrebljavaju za projekt tijekom njihova čitavog vijeka trajanja, prihvatljivim troškovima smatraju se samo troškovi amortizacije nastali u razdoblju trajanja projekta, kako su izračunani u skladu s dobrom računovodstvenom praksom.</p> <p>(c) Troškovi za zgrade i zemljište, u mjeri u kojoj se upotrebljavaju za projekt i za razdoblje projekta. U pogledu zgrada, prihvatljivim troškovima smatraju se samo troškovi amortizacije nastali u razdoblju trajanja projekta, kako su izračunani u skladu s dobrom računovodstvenom praksom. Za zemljište, prihvatljivi troškovi jesu troškovi prijenosa na komercijalnoj osnovi ili stvarno nastali kapitalni troškovi.</p> <p>(d) Troškovi ugovornih istraživanja, troškovi znanja i patenata koji se kupuju ili ih licencijom ustupaju druge strane po tržišnim uvjetima te troškovi savjetodavnih i istovjetnih usluga kojima se koristi isključivo za projekt.</p> <p>(e) Dodatni režijski troškovi koji su nastali izravno kao rezultat projekta.</p> <p>(f) Ostali operativni troškovi, uključujući troškove za materijal, opremu i slično, a koji su nastali izravno kao rezultat projekta.</p>
Potpore za studije izvedivosti	Troškovi studije.
Potpore za izgradnju i nadogradnju istraživačkih infrastrukture	Troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu.
Potpore za inovacije za MSP-ove	<p>(a) Troškovi stjecanja, potvrđivanja i zaštite patenata i druge nematerijalne imovine.</p> <p>(b) Troškovi upućivanja visokokvalificiranog osoblja iz organizacije za istraživanje i širenje znanja ili velikog poduzeća na rad na aktivnostima IRI-ja na novoootvorenom radnom mjestu u okviru korisnika, a da se time ne zamjenjuje drugo osoblje.</p> <p>(c) Troškovi savjetodavnih i pomoćnih usluga za inovacije.</p>
Potpore za inovacije procesa i organizacije poslovanja	Troškovi osoblja; troškovi instrumenata, opreme, zgrada i zemljišta, u opsegu i u razdoblju u kojem se upotrebljavaju za projekt; troškovi ugovornih istraživanja, troškovi znanja i patenata koji se kupuju ili ih licencijom ustupaju druge strane po tržišnim uvjetima; dodatni režijski troškovi i ostali operativni troškovi, uključujući troškove materijala, opreme i sličnih proizvoda, a koji su nastali izravno kao rezultat projekta.
Potpore za inovacijske klustere	
Potpore za ulaganje	Troškovi ulaganja u materijalnu i nematerijalnu imovinu.
Operativne potpore	<p>Troškovi osoblja i administrativni troškovi (uključujući režijske troškove) povezani sa sljedećim:</p> <p>(a) poticanjem klastera na olakšavanje suradnje, razmjenu informacija i pružanje ili usmjeravanje specijaliziranih ili prilagođenih usluga za potporu poslovanju;</p> <p>(b) oglašavanjem klastera radi povećanja sudjelovanja novih poduzetnika ili organizacija i povećanja vidljivosti;</p> <p>(c) upravljanjem objektima klastera; i</p> <p>(d) organizacijom programa izobrazbe, radionica i konferencija kako bi se poticala razmjena znanja, povezivanje i transnacionalna suradnja.</p>

PRILOG II.

MAKSIMALNI INTENZITETI POTPORE

	(%)		
	Mala poduzeća	Srednja poduzeća	Velika poduzeća
Potpore za projekte istraživanja i razvoja			
Temeljno istraživanje	100	100	100
Industrijsko istraživanje	70	60	50
— podložno učinkovitoj suradnji među poduzetnicima (za velika poduzeća: prekogranična suradnja ili suradnja s barem jednim MSP-om) ili između poduzetnika i istraživačke organizacije, ili	80	75	65
— podložno opsežnom širenju rezultata			
Eksperimentalni razvoj	45	35	25
— podložno učinkovitoj suradnji među poduzetnicima (za velika poduzeća: prekogranična suradnja ili suradnja s barem jednim MSP-om) ili između poduzetnika i istraživačke organizacije, ili	60	50	40
— podložno opsežnom širenju rezultata			
Potpore za studije izvedivosti	70	60	50
Potpore za izgradnju i nadogradnju istraživačkih infrastrukture	50	50	50
Potpore za inovacije za MSP-ove	50	50	—
Potpore za inovacije procesa i organizacije poslovanja	50	50	15
Potpore za inovacijske klastere			
Potpore za ulaganje	50	50	50
— u regijama kojima se dodjeljuju potpore i koje ispunjavaju uvjete iz članka 61. stavka 3. točke (c) Sporazuma o EGP-u	55	55	55
Operativne potpore	50	50	50

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR